

ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΟΡΗΣΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΙΩΑΝ. ΗΡ. ΜΑΛΛΟΣΗΣ

ΕΤΟΣ Β'. ΤΕΥΧΟΣ 100ον

29 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1926

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ Δ. ΓΟΥΝΑΡΗ

Φυλλάδιον 14ον

Ἐξωτερικὴ ἐβδομάς

Ἐσωτερικὴ »

Οἰκονομολογικὴ »

Ἐπ. Μαλαίνου: Μετὰ τὸ κίνημα.

Δηλώσεις τῶν κ. κ. Τσαλδάρη, Δεμερτζή, Μεταξᾶ, Καφαντάρη
καὶ Κονδύλη.

Τὸ Ἐπαναστατικὸν κίνημα

Ῥπόμνημα τῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς.

Ἡ οἰκονομικὴ ἀνόρθωσις τῆς Γερμανίας.

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ Δρχ. 150

ΕΞΑΜΗΝΟΣ » 75

ΕΤΗΣΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ (γενικῶς) λιρ. 1

» ΑΜΕΡΙΚΗΣ Δολλάρια 5

Ἐξάμηνοι συνδρομαὶ Ἐξωτερικοῦ καὶ τριμηνιοὶ Ἐσωτερικοῦ δὲν γίνονται δεκταί.

— Διὰ δημοσιεύσεις ἀγγελιῶν ἰδιαίτεραι συμφωνίαι.

— Τὰ ἐμβάσματα ἀπευθύνονται δι' ἐπιταγῆς πρὸς τὴν διεύθυνσιν.

— Διὰ πᾶσαν ἀνωμαλίαν περὶ τὴν ἀποστολὴν τοῦ φύλλου οἱ κ. κ. συνδρομηταὶ παρακαλοῦνται ν' ἀπευθύνονται πρὸς τὴν Διεύθυνσιν.

ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΤΙΜΑΤΑΙ ΔΡΑΧΜΑΣ ΤΡΕΙΣ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΤΗΛ. ΔΙΕΥΘ. ΤΡΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΦΑΛ ΕΞ ΟΛΟΚΛΗΡΟΥ ΚΑΤΑΒΕΒΛΗΜΕΝΟΝ ΔΡΧ. 72.000.000

ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΡΧ. 28.600.000

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

ΑΘΗΝΑΙ

» Παγκράτι

ΑΓΡΙΝΙΟΝ

ΑΙΓΙΟΝ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟ-

ΛΙΣ (Δεσφάγας)

ΑΜΦΙΣΣΑ

ΑΜΑΛΙΑΣ

ΑΡΓΟΣ

ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΝ

ΒΑΘΥ (Σάμου)

ΒΟΛΟΣ

ΓΑΡΓΑΔΙΑΝΟΙ

ΓΥΘΕΙΟΝ

ΔΗΜΗΤΣΑΝΑ

ΔΡΑΜΑ

ΖΑΚΥΝΘΟΣ

ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΘΗΒΑΙ

ΙΘΑΚΗ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΚΑΒΑΛΛΑ

ΚΑΛΑΜΑΙ

ΚΑΛΑΒΡΥΤΑ

ΚΑΡΛΟΒΑΣΙ

(Σάμου)

ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΝ

ΚΑΣΤΟΡΙΑ

ΚΑΣΤΡΟΝ

(Λήμνου)

ΚΕΡΚΥΡΑ

ΚΙΑΤΟΝ

ΚΟΖΑΝΗ

ΚΟΜΟΤΙΝΗ

ΚΟΡΙΝΘΟΣ

ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑ

ΛΑΜΙΑ

ΛΑΡΙΣΣΑ

ΛΕΒΑΔΕΙΑ

ΛΕΥΚΑΣ

ΛΙΜΝΗ (Εδβοίας)

ΜΕΓΑΛΟΥΠΟΛΙΣ

ΜΥΤΙΛΗΝΗ

Ν. ΥΠΑΚΤΟΣ

ΞΑΝΘΗ

ΕΥΛΟΚΑΣΤΡΟΝ

ΠΑΤΡΑΙ

ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ

» πλ. Τελωνείου

ΠΟΤΑΜΟΣ

(Κυθήρων)

ΠΡΕΒΕΖΑ

ΠΥΡΓΟΣ

ΡΕΘΥΜΝΟΣ

ΣΠΑΡΤΗ

ΣΟΡΟΒΙΤΣ

ΣΥΡΟΣ

ΤΡΙΚΑΛΛΑ

ΤΡΙΠΟΛΙΣ

ΤΣΟΤΥΔΙΟΝ

ΥΔΡΑ

ΦΛΩΡΙΝΑ

ΧΑΛΚΙΣ

ΧΑΝΙΑ

ΧΙΟΣ

ΕΝ ΑΜΕΡΙΚΗ: ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ, Pine Street 25 ΒΟΣΤΩΝΗ

Athens Banker's Corporation.

ΕΝ ΑΓΓΛΙΑ: ΛΟΝΔΙΝΟΝ, Fenchurch Street 22.

ΕΝ ΚΥΠΡΩ: ΛΕΜΕΣΟΣ, ΛΕΥΚΩΣΙΑ.

ΕΝ ΑΙΓΥΠΤΩ: ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ, ΚΑΪΡΟΝ ΠΟΡΤ-ΣΑΪΔ.

ΠΥΚΝΟΤΑΤΟΝ ΔΙΚΤΥΟΝ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΩΝ

Καταθέσεις εις Δραχμάς και Συναλλάγμα επί του Έξωτερικού
έν όψει και επί προθεσμία.

ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ ΜΕΧΡΙ ΔΡ. 20.000 πρὸς 4 0/0

ΠΛΗΡΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΥΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΛΛΟΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑΣ ΟΡΟΥΣ

ΕΤΟΣ Β'.

29 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1926

ΤΕΥΧΟΣ 100ον

ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΟΡΗΣΙΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΛΛΩΣΗΣ

ΕΞΟΤΕΡΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΣ

Τὸ φέμωτρον τὸ ὁποῖον ἐπέβαλεν εἰς τὸν τύπον ἡ καταρρεύουσα τυραννία ἡμπίδισε καὶ τὴν «Νέαν Ἐποχὴν» καθὼς καὶ τὰς καθημερινὰς συναδέλφους ὅπως τονίσουν πρὸ τῆς κοινῆς γνώμης τὸν κίνδυνον τὸν ὁποῖον ἐδημιούργει διὰ τὴν χώραν ἡ ὑπογραφή τῶν Ἑλληνοσερβικῶν συμβασιῶν. Ὁ ἀντιπροσωπεύσας τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὸς διπραγματεύσεις κ. Ρούφος δὲν ἠρκέσθη νὰ δεξαγὰγῃ αὐτὸς ἐν ἀπολύτῳ μυστικότητι ἀλλὰ πρὸς ἐπὶ περαιτέρω: ἡμπίδισε ἀδυστάτως διὰ τῶν ὁργάνων τῆς δικτατορίας τὴν ἐκδήλωσιν τῆς γνώμης τοῦ Ἑλληνικοῦ τόπου καὶ τοῦ πολιτικοῦ κόσμου τῆς χώρας, ὃ ὁποῖος σίτισμας ἀπεδοκίμασε τοὺς ὅρους ὑπὸ τοὺς ὁποῖους ἐπῆλθεν ἡ Ἑλληνοσερβικὴ συμφωνία.

Ἀπὸ τοῦ ἐφήματος τοῦτο πολλοὶς ἐξηγέρθημεν κατὰ τῆς μυστικότητος τὴν ὅποian ἠκολούθει ὁ κ. Ρούφος. Πολλὰ γεγονότα μᾶς ἐνίσχυον εἰς τὴν γνώμην ταύτην, μετὰ δὲ αὐτῶν ἡ κατόπιν διαφωνία πρὸς τὸν τότε Ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν ἐνὶ παραίτησιν δύο Γενικῶν Διευθυντῶν τοῦ Ὑπουργείου τοῦτο, τοῦ κ. Κουταντζόγλου, κατὰ πρῶτον, τοῦ κ. Τσαμαδοῦ, πρὸς τινὲς ἡμερῶν.

Αὗτοι οἱ πολιτικοὶ ἀχιγροὶ κατόπιν κοινῆς συσκέψεως ἡγογήσαντες νὰ διαμορφοθῶν ἐντόνως δα τὰς θύλοεινους καὶ εἰς τὸν ἐπιβεβαιωμένον τοροχωρήσει τοῦ κ. Ρούφου πρὸς τὴν Σερβίαν. Πρὸς ἑλὰς τὰς βαρείας ἀπειλὰς τὰς ἐποὰς ὃ πολιτικὸς κόσμος ἐξετόξευσε κατὰ τῆς κυβερνήσεως τὴν τάξιν περὶ τῶν εὐθυνῶν τῆς οὐδὲν ἐπέμεινε εἰς τὸς ἀπόψεις τοῦ κ. Ρούφου, σπειρίζοντες νὰ θέσῃ τὴν ὑπογραφήν του ὑπὸ τῶν ἱστορικῶν ἐγγράφων τῶν συμφωνιῶν μετὰ τῆς Σερβίας.

Καὶ τὸ ἀνεπανέρθωτον θὰ αἰνετελεῖτο πλὴ

ρὼς ἐάν ἡ στρατιωτικὴ δικτατορία, μεταβληθεῖσα εἰς σατραπικὴν τυραννίαν, δὲν κατέπειπεν ὑπὸ τὰ πλήγματα αὐτοῦ τοῦ Στρατοῦ καὶ ὑπὸ τὰς ἀρὰς ὀλοκλήρου τοῦ λαοῦ. Ἦδη εἶναι δυνατόν ἐφ' ὅσον δὲν ἐκυρώθησαν οὗτοι ἐκατέρωθεν νὰ τροποποιηθῶν οἱ ὅροι τῶν Συμβάσεων, ὥστε νὰ μὴ ἀποτελοῦν διὰ τὴν Ἑλλάδα ὑποχώρησιν βίγουσαν αὐτὴν τὴν κυριαρχίαν εἰς τὴν τῆς Μακεδονίας καὶ ἰδίᾳ ἐπὶ τῆς Θεσσαλονίκης.

Διότι συνέβη δυστυχῶς πράγματι τοῦτο. Ὁ κ. Ρούφος, ἀγνοῦμεν διὰ ποίους λόγους, πρὸς ἐπὶ εἰς παροχωρήσεις πρὸς τὴν ἀντιπροσωπεύσαν τῆς Σερβίας, τὰς ὁποίας οὐδ' αὐτὴ ἡ λαϊκὴ ἀντιπροσωπεύσα θὰ ἐτόλμα νὰ σκεφθῇ. Κυρίως ἐν Θεσσαλονίκῃ ἡ συγκοτοβατικὸς τοῦ πρῶτον ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπῆρξε ταύτη ὥστε νὰ μὴ ἀναγνωρίζωμεν τὴν Μακεδονικὴν πρωτεύουσιν ὡς ἑλληνικὴν πόλιν.

Διὰ τὴν ὑπογραφεύσων συμβάσεων αἱ διεσπολύνσεις εἰς τὸ Σερβικὸν ἐμπόριον ἐφθασαν μέχρι τοῦ οὗτου σημείου ὥστε νὰ καθίστανται καταστρεπτικαὶ διὰ τὸ ἑλληνικὸν ἐμπόριον, ἐπὶ ἡμῶν δὲ καὶ πολιτικῶς διὰ τὸ μέλλον τῆς Ἑλλάδος ἐν Μακεδονίᾳ. Ὡς ὁρῶντες ἐτόλμα εἰς τὸς διαμορφοτάς τῶν πρὸς τὸν κ. Κουταντζόγλου οἱ πολιτικοὶ ἀρχηγοί, αἱ γενόμεναι δεκτοὶ ὑπὸ τοῦ κ. Ρούφου παραχωρήσεις τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὴν ὁρεῖον γείτονα ἀπετέλουν πραγματικῶς εἰκονομικὴν διεσπολύν τῆς Σερβίας ἐν Μακεδονίᾳ πρὸς ἴσους πολιτικῶν ὁρέων πρὸς ἐδαφικὴν κατάκτησιν.

Παραλίπομεν τὸς συνέπειας τὰς ὁποίας θὰ εἶχον αἱ παροχωρήσεις αὗται ἐν περιπτώσει ποιήσεως τῆς Ἑλλάδος ἢ τῆς Σερβίας, κεχωρισμένως. (Ὁ σιδηρόδρομος Γενεύης καὶ ἡ ἐκθεθερά ζώνη Θεσσαλονίκης θὰ ἀπετέλουν

πραγματικόν Κράτος ἐν Κράτει, ἱκανὴν νὰ ἀποδῇ καταστρεπτικὸν διὰ τὴν χώραν καὶ νὰ δημιουργήσῃ ἐν περιπτώσει πλεονεξίας Σερβίας, ἀφ' ἑνὸς περὶ πλεονεξίας.

Καὶ ἄλλοτε ἐτονίσθημεν ὅτι εἰλικρινῆς ἐπιθυμία τῆς Ἑλλάδος εἶνε νὰ συνεννοηθῇ καὶ νὰ συνεργασθῇ ἐν τῷ μέλλοντι μετὰ τῆς Σερβίας, μετὰ τῆς ὁποίας μᾶς συνδέει τὸ πρᾶλθον καὶ τὰ κοινὰ συμφέροντα τῶν δύο χωρῶν. Ὅτι ἀπετέλει ὅμως τραγικὴν παρεξήγησιν τῆς πραγματικότητος ἐν τῇ Σερβίᾳ νομίζει ὅτι ἡ Ἑλλάς μὴ ἢ πρέπει νὰ συγκατατεθῇ εἰς, παρ' αὐτῆς εἰς τὸν θάνατον τῆς συνεννόησεως. Βεβαίως δὲν ἐπιρριπτομένη μορφήν εἰς τοὺς Σέρβους ἀντιπροσώπους διότι ὑπερτίσαν τὴν μετὰ τοῦ κ. Ρούφου συμφωνίαν, ἡ ὁποία ἐσφαλμένη τὴν ἐλλήνικὴν κυριαρχίαν ἐν Μακεδονίᾳ καὶ ἐξέστη εἰς ἀμετρον καὶ σφοδρὸν κινδύνον τὰ ἐθνικὰ ἡμῶν συμφέροντα εἰς τὸ εὐθιχτώτερον σημεῖον τοῦ ἐδάφους μας.

Ἦδη ὅτε ἡ τυραννία κατελύθη καὶ ἐντὸς ὀλίγου ἐλπίζομεν νὰ ἔχωμεν κυβερνητικὴν προερχομένην ἐκ τῆς ἐθνικῆς ἀντιπροσωπείας, παρέχεται ἡ εὐκαιρία ὅπως συνεχισθῶν ἐπὶ ὧν βάζωμαι αἱ διαπραγματεύσεις, καὶ καταλήξουν ἀσφαλῶς εἰς συμφωνίαν, ἱκανοποιήσαν ἀμφότερα τὰ μέρη καὶ μὴ θύγουν τὰ κυριαρχικὰ δικαιώματα τῆς Ἑλλάδος.

Τοῦτο θὰ ἐπιτευχθῇ ἐὰν ἡ Σερβία ἀρκεσθῇ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν διοίκησιν τοῦ σιδηροδρόμου Γευγελῆς—Θεσσαλονίκης καὶ μὴ ζητῇ ὑπερβολικὰς πορτοφύλλους εἰς τὴν ἐλευθέραν ζώνην, ἀπονεχρυσκῶν τὸ Ἑλληνικὸν ἐμπόριον. Ἡ ὑπογραφή τῶν συμφωνιών Ἀδριανούπλης—Ρούφου προκαλεῖται θύελλαν ἐν Μακεδονίᾳ καὶ ἰδιαιτέρως ἐν Θεσσαλονίκῃ, οἱ Σέρβοι ἔχοντες μὴ ζητοῦν νὰ καταστήσουν τὴν πρωτεύουσάν τῆς Ἑλληνικῆς Μακεδονίας καθαρῶς Σερβικὸν λιμένα. Ἀς ἀρκεσθῶμεν νὰ ἔχωμεν διευλολύσεις διὰ τὸ ἐμπόριον τῶν καὶ ὅς μὴ ἐπιζη

τοῦν ἐμπορικὴν διεξόδον. Ὑπ' αὐτοὺς τοὺς ὁρῶντες εἶνε δυνατόν ἢ συμφωνία μετὰ τῆς Ἑλλάδος. Ἐλπίζομεν ὅτι ἡ ἐλαφρότης—διὰ τὴν μὴ εἴπωμεν τι ἄλλο—τοῦ κ. Ρούφου δὲν συνετέλεσε ὥστε οἱ κυβερνῶντες τὴν Σερβίαν νὰ χάσουν τὴν αἰσθησὶν τῆς πραγματικότητος.

Κατὰ τὴν προσεχῆ σύνθεσιν τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑλλήνων πρέχει εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ εὐκαιρία ὅπως ἐμῶν σὴν ἐν Γενεύῃ καὶ ἐπιβεβίωσιν τὴν γενικὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἔληξεν ἡ περίοδος τῶν ἐπικινδυνῶν κινήσεων καὶ μετὰ τινὰ κεντρὸν ἢ σχηματισθῇ κυβερνητικὴ κοινοβουλευτικὴ προερχομένη ἐξ ἐλευθέρων ἐκλογῶν.

Διεπιστώθη πλήρως κατὰ τὴν τελευταίαν περίοδον ὅτι εἶνε ἀδύνατον νὰ ἐπιτευχθῇ οἰκονομικὴ ἐνσχυσις τῆς Χώρας ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐὰν δὲν περιωρῇ ὁριστικῶς πολιτικὴ ὁμαλότης εἰς τὴν Χώραν καὶ δὲν σχηματισθῇ τὸ ταχέστερον κοινοβουλευτικὴ κυβέρνησις ἐμπνεύσει ἐμπιστοσύνην εἰς τοὺς οἰκονομικοὺς κύκλους τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Τοῦτ' αὐτὸ δίδεται νὰ λεχθῇ καὶ διὰ τὰς πολιτικὰς μετὰ τῶν ξένων ἀνταρξίας σχέσεις. Ὅτι κατὰ τὴν ἀδύνατον νὰ ἀποκαταστήσωμεν τὸ κύρος τῆς Χώρας εἰς τὸ ἐξωτερικόν καὶ νὰ ἀντλήσωμεν ἐξ αὐτοῦ τὰς ἀπαιτήσεις διὰ τὸν τόπον ὠρελίας πολιτικῆς φύσεως ἐὰν δὲν ἐμψυχώσῃμεν ὡς χώρα ἡμεῖς αὐτοὶ ἐξωτερικῶς, εἰς τὴν ὁποίαν νὰ δύνανται αἱ ξέναι χώραι νὰ ἀποδλέψουν σιβηρῶς. Τὸ τελευτῶν πῦμα τῆς Σερβίας μετὰ τὰς ὑπογραφείσας πρὸ ἐξδομάδος συμβάσεις ἔχει εἶναι ἐν ὁρίων εἰς τὴν ἀποκαταστάσιν συμμαχικῶν σχέσεων μετὰ τῶν γειτόνων, ἡ ἄλλων δυνάμεων ἀνευ τῆς πιγύσεως τῆς ἐσωτερικῆς πολιτικῆς τάξεως ἐν Ἑλλάδι.

POLITICUS

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΣ

27 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1926

Τὸ Παγκαλικὸν συγκροτικὸν συγκροτήμα τῶν Ἀθηναίων, ἐκείνο ἀκριβῶς τὸ ὁποῖον πρωτογνωρίσθη κατὰ τὴν 25ην Ἰουλίου 1925 εἰς τὴν ἀγορὴν τῆς Κυβερνήσεως Μιχαλακοπούλου καὶ εἰς τὴν καταληψὶν τῆς ἐξουσίας ὑπὸ τοῦ κ. Παγκαλίου, ἀνοικτοῦσαν τὴν 22αν Αὐγουστοῦ ἀρχηγὸν τοῦ τῶν στρα-

τηγὸν κ. Γ. Κονδύλην, ἀνέτρεψε καὶ καθήρεσε καὶ συνέλαβε καὶ ἐφυλάκισε τὸν στρατηγὸν-δικτάτορα Προέδρον Δημοκρατίας Θ. Παγκαλὸν καὶ ἐνέσχε τὴν διοικήσιν τῶν πραγμάτων τῆς Χώρας εἰς ἑὸς ἀρχηγὸν τοῦ νέου κινήματος κ. Κοιδύλην.

Εἰς τὸ ἐναντίον τοῦ Παγκαλίου κίνημα τοῦ Παγκαλικοῦ συγκροτήματος, πρωταγωνιστὰς ἀνέστη ὁ τέως γενικὸς ὑπασπιστὴς τοῦ ἀν-

τιουνταγματάρχης κ. Ζέρβας, ὁ ἀντιουνταγματάρχης κ. Νικηταῆς, ὁ συνταγματάρχης καὶ τέως ὑπορχὸς τῆς Συγκοινωνίας κ. Γοιγοράκης, ὁ ἀρχηγὸς τῆς Χωροφυλακῆς ὑποστράτηγος κ. Κοκαλιάς, ὁ ἀντιπλοίαρχος κ. Βαλασάκης, ὁ πλοίαρχος κ. Δεμεσιώχης καὶ ὁ διευθυντὴς τοῦ Διοικητικοῦ τοῦ ὕπουρου Νηυσὶν κ. Σπυράκης, ἀντιπλοίαρχος. Πλὴν τῶν κ. κ. Βουτινᾶ καὶ Χριστοπούλου, ἀξιωματικῶν τῆς ξηρᾶς καὶ τοῦ κ. Κολιλιέξη πλοίαρχου, ὅλοι οἱ ἄλλοι ἐπαρχοῦντες τῆς δικτατορίας ἐγκατέλειπον τὸν δικτάτορα, τὸν ὁποῖον αὐτοὶ ἀνέδειξαν καὶ παρὰ τοῦ ὁλοῦ τοῦ σῶος ἔλαβον τιμὸς καὶ ἀξιώματα.

Ὁ κ. Γ. Κονδύλης τεθλὶς ἐπὶ κεφαλῆς τῶν τέως Παγκαλικῶν παρ' αὐτῶν ἐπέτυχεν τὴν ἀνατροπὴν τοῦ κ. Παγκαλίου ἀπαισχυρῶς. Ἐκ τῆς ἐν γένει ἐξελίξεως τῆς καταστάσεως θὰ καταδειχθῇ κατὰ πόσον ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ἀπαρ' αὐτῶν τοῦ κ. Κονδύλη δὲν εἶνε ὁμοία πρὸς ἐκείνην ἢ ἡσυχῶν οἱ ἐπὶ τοῦ κ. Παγκαλίου.

Μετὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ κινήματος ζωηροῦται ἐσθμειώθη ἡ πολιτικὴ κίνησις. Οἱ πολιτικοὶ ἀρχηγοὶ ἐπεκονώθησαν ἀμέσως καὶ αἱ γινώμαι αὐτῶν συνέπεσαν εἰς τὴν ἀνάγκην σχηματισμοῦ Οἰκουμενικῆς Κυβερνήσεως, ἥτις ἀφ' οὗ προήγοιο εἰς τὴν λήψιν μέτρων, ἰδίᾳ οἰκονομικῶν, καὶ εἰς τὴν ἐκκαθάρισιν τῆς ὅλης ἐσωτερικῆς καταστάσεως θὰ πορεύσῃ τὴν θέσιν τῆς εἰς ὑπηρεσίαν Κυβερνήσεως μετὰ τριμνην διὰ τὴν διεργεσίαν ἀπολύτως ἐλευθέρων ἐκλογῶν Βουλῆς καὶ Γερουσίας.

Ἐπιεικῶς τὴν Δευτέραν εἰς Ἀθήνας τῶν κ. κ. Π. Τσιλιδάκη καὶ Α. Μιχαλακοπούλου οἱ πολιτικοὶ ἀρχηγοὶ συνηλθον εἰς ἐπανηλημμένα συσκέψεις ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ κ. Δεμεσιώχῃ καὶ ἀνιήλασαν τὰς σκέψεις αὐτῶν πρὸς ταχίαν εἴσοδον τῆς Χώρας εἰς τὴν ὁμαλότητα, διεπιστώθη δὲ κατὰ τὰς συσκέψεις ταύτας πλήρως ἡ ὁμοφωνία τοῦ πολιτικοῦ κόσμου τῆς Χώρας ἐπὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἐξασφάλσεως τῶν κοινοβουλευτικῶν δημοσίων τῶν Χώρας ἀπὸ πάσης ἀποπειρᾶς ἀναρμοδίᾳ παρ' αὐτῶν.

Κατόπιν ἰδιαιτέρως προσκλήσεως συνηλθον τὴν ἐσπέραν τῆς 24ης τρέχ. εἰς τὸ κεντρικὸν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ ναυάρχου Κουντουριώτου οἱ ἡγήτες τῶν κομμάτων, παριστάμενοι καὶ τοῦ κινήματος τῆς ἐπανάστασεως στρατηγὸς Κονδύλης. Εἰς τὸ συμβούλιον

ὁ Κονδύλης ἐλάβον ἐκ περιτροπῆς τὸν λόγον οἱ κ. κ. Τσιλιδάκης, Καφιντάρης καὶ Παπαναστασίου, οἱ ὅποιοι παρετήρησαν ὅτι προπάσας συζητήσεως ἐπὶ τοῦ τρόπου τῆς λύσεως τῆς ὑφισταμένης πολιτικῆς κρίσεως προέχει ἡ διεκρίνισις τῆς δημιουργηθείσης νέας καταστάσεως καὶ κυρίως ἡ ἀποκατάστασις τοῦ πολιτεύματος. Οἱ ἀρχηγοὶ παρετήρησαν ὅτι, μὴ ὑφισταμένου ἀνωτάτου ἀρχόντος οὐδὲ βουλῆς, ἡ κατάστασις ἐμφανίζετο αἰετὶ ἐρυθρὰ, καὶ λόγῳ τῆς ὑπάρξεως τῆς ἐπαναστάσεως, καὶ αὐτῇ ἀποεῖλε καταστάσιν πραγματικὴν, ἥτις βεβαίως δύνανται παρὰ τὰ ληρῆ ὅτι ὅσον. Ὅτι ἐκ τούτου οἱ ἀρχηγοὶ ἐξήγησαν ὅπως ὁ κ. Κουντουριώτης διελθὼν ἐὰν ἀνέλθῃ ἢ προστεταῖ νὰ ἀνέλθῃ τὴν ἐξουσίαν τῶν προεδρικών τοῦ καὶ τῶν ὡς ἀνωτάτος ρυθμιστῆς τῶν πολιτικῶν πραγμάτων.

Ὁ κ. Κονδύλης ἀκούων ἐδήλωσεν ὅτι καὶ τοῦ στρατοῦ ἐπιθυμία καὶ ἀξίως εἶνε ὅπως ὁ ναυάρχος Κουντουριώτης ἐπανελθῇ εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν κατεχόντων τοῦ. Ὁ ναυάρχος Κουντουριώτης εὐχαριστήσας διὰ τὴν πρὸς τὸ πρόσωπόν του ἐμπιστοσύνην τοῦ πολιτικοῦ κόσμου καὶ τοῦ στρατοῦ ἐδήλωσεν ὅτι εὐχαριστῶς δεχεται νὰ ἀναλάβῃ τὰ προεδρικά καθήκοντα, ὅφ' ὃ πνεῦμα εὐχρηστίας οἱ παριστάμενοι, ἐξέφρασαν δὲ καὶ αὐτοὶ τὴν ἐπιθυμίαν ὅπως οἱ ἀρχηγοὶ δεχθῶν τὴν συγκατάθεσιν οἰκουμενικῆς κυβερνήσεως, ἡ ὁποία ἀναπαύσκειται εἰς τὰς ἐπιτακτικὰς ἀνάγκας τῆς Χώρας, ἢ διευκολύη δὲ καὶ αὐτὸν εἰς τὸ βαρὺ τοῦ ἔργου.

Πιναῖς οἱ ἀρχηγοὶ ἐδήλωσαν ἐμψυγῶς δὲ καὶ ἀρχὴν εἶναι σύμφωνα διὰ τὸν κατὰ τὸν οἰκουμενικῆς κυβερνήσεως ἀποκαταστάσεως ἀπεφασισθῇ ὅπως ἡ συζήτησις

παρούσας περιστάσεις τὸν σχηματισμὸν Οἰκουμενικῆς Κυβερνήσεως, διότι βλέπει μεγάλας δυσχερείας ὡς πρὸς τὴν αποτελεσματικότητα αὐτῆς, ἐν τούτοις λαμβάνων ὑπ' ὄψιν τὰ ἐκτεθέντα ὡς πρὸς τὴν ἐπίλυσιν μερικῶν ζητημάτων, προσχωρεῖ καὶ αὐτὸς εἰς τὴν ἰδέαν τῆς Οἰκουμενικῆς Κυβερνήσεως ὑπὸ τὸν ὅρον ὁ βίος αὐτῆς νὰ εἶναι βραχύτατος καὶ νὰ διενεργηθῇ τὸ ταχύτατον ἐκλογαί.

Ὁ κ. ΚΟΝΔΥΛΗΣ ἐδήλωσεν ὅτι δὲν ἔχει αὐτὸς καμμίαν προσωπικὴν φιλοδοξίαν, οὔτε θὰ ἐτόλμα ὑπὸ ἄλλας περιστάσεις νὰ προεδρεύσῃ Οἰκουμενικῆς Κυβερνήσεως. Ἀλλ' ὡς ἔχουν σήμερον τὰ πράγματα ἐν σχέσει ἰδίως μὲ τὸν Στρατὸν καὶ τὸ Ναυτικὸν καὶ τὴν Δημοσίαν ἐν γένει τάξιν δὲν τοῦ εἶνε δυνατόν νὰ κάμῃ τὴν ὑποχώρησιν, ἥ ὅποια ἄλλως τε δὲν εἶνε θυσία δι' αὐτὸν νὰ δεχθῇ δηλαδὴ νὰ προεδρεύσῃ οἰοσδήποτε ἄλλος τῆς Οἰκουμενικῆς Κυβερνήσεως.

Ἡ Οἰκουμενικὴ Κυβέρνησις ἐματαιώθη, κατὰ τὰς ἰδιαιτέρας μας πληροφορίας ἀπολύτως ἀσφαλεῖς, κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον.

Κατ' εἰσήγησιν τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος κ. Π. Τσαλδάρη οἱ πολιτικοὶ ἐκατέρωθεν ἀρχηγοὶ συνεισέφεραν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ κ. Κ. Δεμερτζῆ ὡς Προέδρου τῆς Οἰκουμενικῆς Κυβερνήσεως, ἥ καὶ ἄλλον ἐξ ἑαυτοῦ μετριοπαθῆ πολιτικόν.

Ἡ ἀπόφασίς ὅμως αὕτη εὗρεν ἀνένδοτον τὸν ἀρχηγὸν τῆς στρατιωτικῆς ἐπανάστασεως κ. Γ. Κονδύλην, ἀξιόπρεπτον ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὴν Πρωθυπουργίαν μαζὶ μὲ τὰ δύο πολεμικά Ὑπουργεῖα. Ἄνευ τῆς ἰδίας μου παρουσίας ἐν τῇ προεδρείᾳ τῆς Κυβερνήσεως, εἶπεν αὐτολεξεῖ ὁ κ. Γ. Κονδύλης πρὸς τοὺς πολιτικούς ἀρχηγούς, «δὲν θὰ δυνήθητε οὔτε εἰς τὰ Ὑπουργεῖά σας νὰ εἰσέλθετε.

Ἡ ἀνένδοτος ἀξίωσις τοῦ κ. Γ. Κονδύλη ὅπως καλύψῃ διὰ τοῦ στρατιωτικοῦ κύρου του μίαν Οἰκουμενικὴν πολιτικὴν Κυβέρνησιν τῆς ὁποίας ὅμως οἱ Ὑπουργοί, ἄνευ στρατιωτικοῦ ὑποστηρίγματος, δὲν θὰ ἠδύνατο οὔτε εἰς τὰ Ὑπουργεῖά των νὰ εἰσέλθουν ἀπεκρούσθη κατηγορηματικῶς ὑπὸ τῶν κυρίων Π. Τσαλδάρη καὶ Κ. Δεμερτζῆ, ἐκ τῆς ἀντιλήψεως ὅτι μίαν Οἰκουμενικὴν Κυβέρνησιν, μὲ ὑψηλοτάτους ἐσωτερικοὺς καὶ ἐθνικοὺς σκοπούς, δὲν ἐπετρέπετο ν' ἀποτελέσῃ συνέχειαν τῆς Κυβερνήσεως Εὐταξία. Ἐξ ἄλλου τό-

σον ὁ κ. Παναγιώτης Τσαλδάρης, ὅσον καὶ ὁ κ. Κ. Δεμερτζῆς, ἀναγνωρίζοντες ὅτι, ὁ κ. Κονδύλης θὰ ἦτο χρήσιμος εἰς τὴν Οἰκουμενικὴν Κυβέρνησιν πρὸς διοχέτευσιν τῆς Ἐπαναστάσεως εἰς τὴν νομιμότητα, ἐδέχθησαν νὰ ἀφεθῶσιν εἰς αὐτὸν, σχηματίζοντες τὴν Οἰκουμενικὴν τοῦ κ. Κ. Δεμερτζῆ, τὰ δύο πολεμικά Ὑπουργεῖα.

Τοῦτο ὅμως ἀπέκρουσεν ὅχι μόνον ὁ κ. Γ. Κονδύλης, ἐπιμένων, ὡς εἴρηται, ὅχι μόνον διὰ τὰ δύο πολεμικά Ὑπουργεῖα ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν Προεδρίαν τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ καὶ τὰ Βενιζελικά πολιτικά κόμματα τὰ ὁποῖα, κατὰ τὴν προσύμφωνον τῶν ἀρχηγῶν πρὸ τῆς μεταβάσεως των εἰς τὸ Κυβερνεῖον, ἠονήθησαν κατηγορηματικῶς νὰ ἀφεθῶσιν τὰ δύο πολεμικά Ὑπουργεῖα εἰς χεῖρας τῆς Ἐπαναστάσεως, ἔστω καὶ ἂν, πρὸς ἐπιτυχίαν τούτου, ἐδίδοτο ἡ Προεδρία τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλ' ἄνευ ἑαυτοῦ, εἰς τὸν κ. Κονδύλην. Ἐκ παλαιῶν ἐδήλωσαν ἐκ Μεταξῶς καὶ Πάπαναστασίου ἐδῆλωσαν ἐκ τῶν προτέρων συμφωνίαν πρὸς πᾶσαν λύσιν, εἴτε στρατοκρατικὴν εἴτε μὴ, ἥ ὅποια θὰ εὗρισκε συμφωνοῦς ὅλους τοὺς πολιτικούς ἀρχηγούς.

Οὕτω πως, ἐνώπιον τῆς ἀξιώσεως τοῦ κ. Κονδύλη νὰ κρατήσῃ ὡς ἀρχηγὸς τῆς στρατιωτικῆς ἐπανάστασεως καὶ τὴν προεδρίαν τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὰ δύο πολεμικά Ὑπουργεῖα ἐκρίθη περαιτέρω ἡ περαιτέρω σύσκεψις καὶ οἱ ἀρχηγοὶ ἀπεχώρησαν μὲ τὴν δόλω βέρονσιν ἰδικὴν τοῦ καὶ θὰ προκηρῶντο ἐκλογάς, μὲ σύστημα ἀναλογικόν, εἰς τὰς 24 Ὀκτωβρίου.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐν τῷ Κυβερνεῖῳ συσκέψεως κατὰ τὴν ὁποίαν, ὡς ἀνωτέρω ἐκτελέσθη, ἐματαιώθη ἡ Οἰκουμενικὴ, ὁ κ. Δεμερτζῆς, πλησιάζας τὸν κ. Γ. Κονδύλην εἶπε πρὸς αὐτὸν τὰ ἑξῆς.

«Στρατηγέ μου, εἰμαι προσβύτερός σας καὶ μόνον δι' αὐτὸν τὸν τίτλον ὃς μοι ἐπιτρέπῃ νὰ ὑποδείξω πόσον εἶνε ἐπικίνδυνον διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς δυαλότητος αὐτὸ τὸ ὅποιο ἐπιχειρεῖτε, νὰ εἰσθε συγγνώμης ἀρχηγὸς ἐπανάστασεως, πρωθυπουργός, ἀρχηγὸς πολιτικοῦ κόμματος καὶ Κυβερνήσις μέλλοντος νὰ διεξάγῃ ἐκλογάς. Τὸ ἴδιον ἐπ' αὐτῇ καὶ ἐκκαμὲ καὶ ὁ κ. Παναγιώτης. Εἴναι ὁμοῦ καὶ ἰδικαί σας ἀνὰ προθέσεις νὰ διαγνώσων

πόσον τοῦτο ὑπῆρξεν ἐπιζήμιον διὰ τὸν τόπον».

Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ λαϊκοῦ κόμματος κ. Π. Τσαλδάρης, ὁμιλῶν περὶ τῶν λόγων οἵτινες ἀπέτρεψαν τὸν σχηματισμὸν Οἰκουμενικῆς Κυβερνήσεως, ἐδήλωσε πρὸς τὴν «Ν. Ἐποχὴν» τὰ ἑξῆς.

«Τὸ λαϊκὸν κόμμα μαχόμενον ἀφ' ἧς ἐδημιουργήθη ἡ ἐν τῷ τόπῳ ἀνωμαλὸς πολιτικὴ κατάστασις τῆς ὁποίας καὶ ξένον καὶ παθὸν ἐτύγχανεν, ὅπως ἐπανελέθη ἡ χώρα εἰς ὁμαλὸν πολιτικὸν βίον, δὲν ἐδίστασεν εἰς τὴν τελευταίαν ἐκτροπὴν ἣτις εἶχεν ἐπέλθει ἐπὶ τῆς δικτατορίας τοῦ κ. Παγκαλίου νὰ προέλθῃ εἰς συνενόησιν καὶ μετὰ τῆς ἀντιθέτου πολιτικῆς παρατάξεως, ἀφ' ἧς τοσοῦτον χωρίζεται, ὅπως ὁλόκληρος ὁ πολιτικὸς κόσμος ἐν συνεργασίᾳ, ἐπιτύχῃ τὴν ἐπάνοδον τῆς χώρας ἐς τὸν ὁμαλὸν πολιτικὸν βίον. Εἶνε γνωστὴ ἡ πρὸς τοῦτο γενομένη συνεργασία κατὰ τὴν παρελθούσας ἐκλογὰς τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας καὶ οἱ τότε περαιτέρω κανονισθέντες ὅροι ὑφ' οὓς καθωρίσθη ὅτι θὰ ἐπετυγχάνετο ἡ ἐπάνοδος τῆς χώρας εἰς τὸν ὁμαλὸν πολιτικὸν βίον. Καὶ ἡ συνεργασία αὕτη τοῦ πολιτικοῦ κόσμου εἶνε ἀναντιρρήτως ἐκ τῶν κυριωτέρων συντελεστῶν τῆς ἐπελθούσης κατὰ τὴν δικτατορίαν τοῦ Παγκαλίου.

Καὶ εἰς τὴν παρούσαν περίστασιν ὅτι καὶ παρὰ τῆς κοινῆς γνώμης προεβλήθη ἡ ἀξίωσις ὅπως σχηματισθῇ Κυβέρνησις Οἰκουμενικὴ ἐξ ὅλων τῶν πολιτικῶν μερίδων, ἵνα αὕτη διὰ τῆς τακτοποιήσεως τοῦ στρατιωτικοῦ ζητήματος προλαβῇ τὸ ἔδαφος πρὸς ἐνέργειαν ἐγκύρων καὶ ἐλευθέρων ἐκλογῶν, δὲν ἐδίστασα νὰ σπεύσω τὴν εἰς Ἀθήνας ἐπάνοδόν μου καὶ νὰ ἔλθω εὐθὺς ἀμέσως εἰς συνεννόησιν μετὰ τῶν ἡγετῶν τῶν ἄλλων πολιτικῶν μερίδων πρὸς ἐπίτευξιν τῆς τοιαύτης συνεργασίας, ἐφ' ὅσον ἦτο δυνατόν. Ἀλλὰ πρὸς τοῦτο, δὲν ἠθέλησα καὶ νὰ ἀποστῶ τῶν ἀρχῶν ὅτινες διέπουνσι θεμελιωδῶς τὸ λαϊκὸν κόμμα καὶ ἐπεζήτησα εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ὅπως ἡ σχηματισθησόμενη Οἰκουμενικὴ Κυβέρνησις μὴ ἐμφανίσῃ τὴν μορφήν ἐπαναστατικῆς τοιαύτης. Τοῦτο ἦτο κατὰ τὴν γνώμην μου ἀπαραίτητον στοιχείον καὶ διὰ τὴν καθυστέρησιν καὶ γαλήνην τοῦ τόπου καθ' ὅσον μόνον διὰ τῆς ἐμφανίσεως καθαρώς πολιτικῆς Κυβερνήσεως θὰ ἐγεννᾶτο ἡ πλήρης πεποίθησις παρὰ

τῶν λαῶν, ὅτι πᾶσα ἀνωμαλία ἔληξε καὶ ὅτι ἡ διακυβέρνησις τῆς χώρας περιήλθεν εἰς τὸν πολιτικὸν κόσμον, ξένον πάσης ἀλλοτριᾶς ἐπιτροπῆς. Πρὸς τοῦτο, ἀμέσως κατὰ τὴν πρώτην συνάντησιν ἐν τῷ Κυβερνεῖῳ τῶν πολιτικῶν ἡγετῶν, μετὰ τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς Ἐπαναστάσεως καὶ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, ἐπεζήτησα νὰ ἀποσαφηνισθῇ ἂν ἡ Κυβέρνησις θὰ εἴλετο τὴν ἐντολήν παρὰ τοῦ κ. ἀρχηγοῦ τῆς Ἐπαναστάσεως ἢ τοῦ κ. Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, μετὰ τὸ ὁποῖον καὶ ἐξεδόθη τὸ γνωστὸν Διάγγελμα, κατὰ τὸ ὁποῖον ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ἀνελάμβανε τὰ καθήκοντά του καὶ ἡ ρύθμις τοῦ κυβερνητικοῦ ζητήματος θὰ ἐγένετο παρ' αὐτοῦ καὶ οὐχὶ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Ἐπαναστάσεως. Καὶ τὸ Διάγγελμα τοῦτο ἀπετέλεσεν, ὡς κοινῶς ἀνεγνωρίσθη, καὶ τὸ πρῶτον βήμα τῆς ὁμαλότητος.

Εἰς τὴν αὐτὴν δὲ ἀρχὴν ὑπέκρινον, καὶ κατὰ τὴν νέαν παρομοίαν συνάντησιν μας σήμερον (χθὲς) ὑπέδειξα ὅτι ἡ σχηματισθησόμενη Κυβέρνησις ἔπρεπε νὰ εἶνε ἀπληραγμένη πάσης οἰασδήποτε στρατιωτικῆς ἢ ἐπαναστατικῆς ἐμφανίσεως. Διὰ τοῦτο ὑπεστήθισα ὅπως ἡ Προεδρία τῆς Κυβερνήσεως μὴ δοθῇ εἰς τὸν ἀρχηγὸν τῆς Ἐπαναστάσεως κ. Κονδύλην, ἀλλ' εἰς ἄλλο πρόσωπον καὶ ὑπέδειξα ὡς τοιοῦτον τὸν κ. Δεμερτζῆν, ὁ ὁποῖος εἶχεν ὑποδειγθῇ παρ' ὅλου τοῦ συνεργασθέντος κατὰ τὴν προεδρικὴν ἐκλογὴν πολιτικοῦ κόσμου, ὡς ὁ κοινὸς ὑποψήφιος πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας, καὶ ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ὁποῖου φυσικῶς δὲν ἠδύνατο νὰ χωρήσῃ οὐδεμία παρεξήγησις ὅπως προεδρεύσῃ καὶ τῆς σχηματισθησόμενης Κυβερνήσεως. Ὁ δὲ κ. Κονδύλης, ὡς πολιτικὸς ἐπίσης ἀρχηγός, λάβων μέρος εἰς τὴν Κυβέρνησιν, διατηροῦν τὰ δύο πολεμικά Ὑπουργεῖα καὶ ὡς στρατιωτικὸς καὶ ὡς ποσὸν ἑνδεκακλήμους ἐκ τῶν περιστάσεων εἰς τὴν διαχείρισιν τῶν ὑπευθυνῶν τούτων. Ἀν ἐδίστασα δὲ ἐν τῇ προεδρίᾳ τῆς συζητήσεως ὅπως δεχθῶ τὴν προεδρίαν τῆς τοιαύτης Κυβερνήσεως καὶ ὑπὸ οἰοσδήποτε ἄλλου προσώπου ἐκτὸς τῆς ἐκλογῆς πολιτικῆς. Ἐγὼ τὴν πεποίθησιν ὅτι, οὔτε θὰ παρεῖχετο πλήρης ἱκανοποίησις ὡς πρὸς τὸν σχηματισμὸν τῆς Οἰκουμενικῆς Κυβερνήσεως καὶ θὰ ἐγεννᾶτο ἡ πεποίθησις ὅτι ἡ Κυβέρνησις τῆς χώρας προήκοιτο εἰς τὸν πολιτικὸν κόσμον χωρὶς ἐν ταύτῃ καὶ ὁ στρα-

τὸς νὰ ἐστερεῖτο ἐν τῇ κυβερνήσει ταύτῃ τοῦ προσώπου εἰς τὸ ὅποιον κατὰ τὴν παροῦσαν περίστασιν παρίσταται συγκεντρῶν τὴν ἐμπιστοσύνην.

Περαιτέρω ἐφ' ὅσον ἡ γνώμη μου αὕτη δὲν θὰ ἐγίνετο δεκτὴ, ἐδήλωσα ὅτι ὅχι μόνον δὲν θὰ εἶχον ἀντίρρησην οἰανδήποτε νὰ σχηματισθῇ Κυβέρνησις εἰς τὴν ὁποίαν νὰ μὴ λάβω μὲν μέρος ἐγὼ, ἀφοῦ πλέον δὲν θὰ συνέπιπτε πρὸς τὰς ἰδέας καὶ πεποιθήσεις τὰς ὁποίας ἀνέπτυξα ὡς συμφερούσας διὰ τὸν τόπον καὶ συμφώνους πρὸς τὰς περιστάσεις, ἀλλὰ καὶ ἀνελάμβανον τὴν ὑποχρέωσιν ὅπως τὸ λαϊκὸν κόμμα ὑποστηρίξῃ τὴν τοιαύτην Κυβέρνησιν καὶ παράσχῃ πᾶσαν τὴν δυνατὴν συνδρομὴν τοῦ ὅπως αὕτη ὁδηγήσῃ τὴν χώραν ταχέως εἰς ἐλευθέραν καὶ νομίμους ἐκλογάς.

Δυστυχῶς δὲν κατέστη δυνατόν νὰ ἐπέλθῃ σύμπτωσις τῶν ἀντιλήψεων τῶν διαφόρων πολιτικῶν παραγόντων πρὸς σχηματισμὸν Οἰκουμενικῆς Κυβερνήσεως, καὶ ὁ ρυθμιστὴς τοῦ πολιτεύματος ἀνελάβεν ὡς ἦτο ἐπόμενον τὴν περαιτέρω λύσιν τοῦ κυβερνητικοῦ ζητήματος.

Ἐχω τὴν πεποίθησιν ὅτι καὶ μετὰ τοῦτο ὁλόκληρος ὁ πολιτικὸς κόσμος θὰ παρῶσιν οἰανδήποτε ἀπ' αὐτὸν ἐξαρτάται συνδρομὴν, εἰς τὸ ἔργον τῆς σχηματισθησομένης Κυβερνήσεως καὶ ἡ χώρα ἀταράχως πλέον θὰ ἐπέλθῃ εἰς τὸν κανονικὸν πολιτικὸν βίον διὰ τῆς ἐνεργείας νομίμων καὶ ἐλευθέρων ἐκλογῶν.

Ο κ. Δεμερτζής μετὰ τὴν λήξιν τοῦ πολιτικοῦ συμβουλίου, πρὸς εἰς τὰς ἐξῆς δηλώσεις: «Κατεβίβλυσεν πᾶσαν προσωπικὴν ἀποδεχθεῖν κατ' ἀρχὴν τὴν ἀνάγκην τοῦ σχηματισμοῦ Οἰκουμενικῆς Κυβερνήσεως, νὰ πείσωνται τὸν κ. Κονδύλην ὅπως μὴ ἐπιτρέψῃ νὰ ἡγηθῇ τῆς Κυβερνήσεως ταύτης. Καὶ ἐπείρασεν τοῦτο διότι ἡ Οἰκουμένη Κυβέρνησις τελῶσα διὰ τὴν ἡγεσίαν τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Ἐσπιοκρατίας, δι' ἐπὶ τὸν ὅσον πλεονεκτήματα δύνανται νὰ ἡγηθῇ τὸν τόπον εἰς τὴν δικαιοσύνην, ἀλλ' ἐξάρτημα τοῦ Στρατοῦ καὶ τοῦ στόλου ὑπὸ τὴν ἐπιβολὴν τῶν ὁποίων θὰ διετέλει. Περαιτέρω δὲν εἶπε τὸν κ. Κονδύλην τὴν διεύθυνσιν τῶν δύο πολιτικῶν Ὑπουργείων, ἐκ τῆς ἀνάγκης ὅπως ὁυτως συντελέσῃ ἡ Στρατὶς ὑπὸ τὴν ἐπιβολὴν τῆς Κυβερνήσεως.

Ο κ. Κονδύλης ἠρώτησε τὴν ἀσπρὴν μας ἐσχυρισθεῖς ὅτι ἀνεῖ τῆς προεδρίας αὐτοῦ δὲν θὰ ἐπαρτέτο ὑπὸ τοῦ Στρατοῦ Οἰκουμενικῆς Κυβερνήσεως. Τὴν ἀποφάν ταύτην ἡμεῖς ἐδίδε τὸν κ.

ὁ κ. Κονδύλης εἰς τὴν μέλλουσαν νὰ σχηματισθῇ Κυβέρνησιν κατὰ τὴν ἐξῆς δηλώσεις: «Ἐγὼ δὲν θὰ ἀποδεχθῶ τὴν ἐξουσίαν τῆς προεδρίας αὐτοῦ, ἀλλὰ θὰ ἀναλάβω τὴν ἐξουσίαν τῆς ἐκτελέσεως τοῦ κ. Κονδύλη.

Ο ἡγέτης τῶν Προοδευτικῶν Φιλελευθέρων κ. Γ. Καφαντάρης πρὸς τὴν λήξιν τῆς συστάσεως εἰς τὰς ἀκολουθούσας δηλώσεις:

«Ἡμεῖς χάριν τῆς πραγματοποιήσεως τοῦ σχηματισμοῦ Οἰκουμενικῆς Κυβερνήσεως, τῆς ὁποίας ἀναγκάζομεν τὴν ἀνάγκην, προέβημεν εἰς πλείστας ὑποχωρήσεις καὶ ἐδέχθημεν οἰονδήποτε τρόπον συγκροτήσεως αὐτῆς.

Ἐφθάσαμεν μέχρι τοῦ νὰ δεχθῶμεν ὅπως τὸ ζήτημα τοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος ἀφεθῇ νὰ λυθῇ ὑπὸ τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐκ τῶν προτάσεων βέβαιον ὅτι ἡ ἀπόφασίς αὐτοῦ θὰ ἦτο ἀντίθετος πρὸς τὰς ἀρχὰς μας, δεδομένου ὅτι οἱ πέντε ἐκ τῶν πολιτικῶν ἀρχηγῶν, οἱ κ. κ. Τσαλδάρης, Μεταξάς, Σοφοῦλης καὶ Δεμερτζής, εἶνε κεκρυμμένοι ὑπὲρ τοῦ πλειοψηφικοῦ συστήματος.

Ἀτυχῶς ἡ λύσις τῆς Οἰκουμενικῆς Κυβερνήσεως ἐκαταλύθη, κατ' ὅσον οἱ κ. κ. Τσαλδάρης καὶ Δεμερτζής τὸν ὁποῖον δὲν ἐδέχοντο νὰ ἀμφισβητήσῃ καλὴν διάθεσιν, ἐπέμειναν εἰς τὴν ἀντίληψιν, ὅτι ἡ προεδρία τῆς κυβερνήσεως ἔπρεπε νὰ μὴ ἀνελθῇ ὑπὸ τοῦ κ. Κονδύλη, ἀλλὰ νὰ ἀνατεθῇ εἰς πολιτικὸν πρόσωπον. Σαγκρατισμένως δὲ ὑπὸ τοῦ κ. Τσαλδάρη ὑπεδείχθη διὰ τὴν προεδρίαν τῆς Κυβερνήσεως ὁ κ. Δεμερτζής.

Ο κ. Κονδύλης ἐπέμεινε ὅπως αὐτὸς ἀναλάβῃ τὴν προεδρίαν τῆς Κυβερνήσεως, νὰ κρατήσῃ δὲ καὶ τὰ δύο Στρατιωτικὰ Ὑπουργεῖα. Κατόπιν τούτου ἀνεγνωρίσθη ὅτι ἡ πραγματοποιήσις τοῦ σχηματισμοῦ Οἰκουμενικῆς Κυβερνήσεως δὲν ἦτο δυνατόν.

Ο κ. Κονδύλης κατόπιν τούτου μὲς ἀνεκοίνωσεν ὅτι θὰ σχηματίσῃ αὐτὸς τὴν Κυβέρνησιν, ὅτι θὰ ἐνεργήσῃ ἐκλογὰς τὴν 21ην ἢ τὴν 31ην Ὀκτωβρίου καὶ μὲ τὸ ἀνολογικὸν σύστημα. Δὲν ὁρᾷ ἐν τούτοις ποτὶς ἐκ τούτου νὰ θορυβηθῇ ἡ Κοινὴ Γνώμη, δοθέντος ὅτι βαδίζομεν γοργῶς πρὸς ἐκλογὰς ἀπολύτως γενεῆς καὶ ἀνεπηρέστες, κατὰ δὲ τὸ μετὰ τὴν διέταγμα οὐδεὶς ἀτόλμως κινδυνὸς διαταλεῦσεως τῆς τάξεως εἶνε δυνατόν.

Μακτιωθῆναι τὸν κακτισμὸν τῆς Οἰκουμένης: ὁ κ. Κωνσταντίνος ἄξιον τὸν σχηματισμὸν Κυβερνήσεως εἰς τὸν κ. Γ. Κονδύλην. Ἡ νῆα Κυβερνήσις κατηρτίσθη ὡς ἐξῆς:

Γ. ΚΟΝΔΥΛΗΣ, πρὸς τὸν ἀρχηγὸν, ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν καὶ Ναυτικῶν.

Ι. ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΟΣ, συνδιοικητὴς τῆς Ἑλληνικῆς Τραπεζίης, ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν.

Π. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ, τέως πρέσβης ἐν Ἀγγλίᾳ, ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν.

Θ. ΠΕΤΜΕΖΑΣ, κατηγρητὴς τοῦ Πανε-

ΜΕΤΑ ΤΟ ΚΙΝΗΜΑ ΤΗΣ ΠΑΡΕΛΘΟΥΣΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Μετὰ τὴν καταστέλασιν τῶν ἐνθουσιωδῶν, ἀλλὰ ὑπὸ πτωχῶν εὐασμῶν οἱ ὁποῖοι ἤκ' ὑψήθησαν διὰ τὴν ἀποκρίσιν τῶν ἐλευθεριῶν, εἶναι καιρὸς ἤδη διὰ μίαν περισσότερον ἀντικειμενικὴν ἐπισκόπην τῆς ἐσωτερικῆς καταστάσεως ὡς αὕτη διέμορφώθη ἀπὸ τῆς παρελθούσης Κυριακῆς.

Τὸ κίνημα τῆς 22ας λήγοντος μηνὸς ἐφημισθῇ ὡς ἀπελευθερωτικόν. Ἀλλὰ δὲν ὑπῆρξε παρὰ μία ἀπλή σκηνοθεσία συνεπείᾳ τῆς ὁποίας ἡλλαξε τὸ πρόσωπον τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν «παραγόντων». Ἡλλαξε δὲ τὸ πρόσωπον τοῦτο, κατὰ τὴν πρόθεσιν τοῦ ἀρχιστράτου χειριστομένην τὴν ὁλικὴν βίαν, ὅχι βεβαίως πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς δημοκρατίας, ἀλλὰ τοῦναντίον ὅπως κατορθωθῇ διὰ τῆς σκηνοθεσίας ταύτης ὁ κατευρασμὸς τῆς λαϊκῆς ἀρχῆς ἡ ὁποία κατὰ τοῦ τέως δικτάτορος κυρίως ἐστρέφετο καὶ ἡ παράτασις ἐπὶ ὅσον τὸ δυνατόν μακρότερον χρόνον τῆς στρατοκρατικῆς διαχειρίσεως τῶν κοινῶν.

Ἡ πρόθεσις αὕτη τῶν «παραγόντων» ἡ ὁδηγήσασα εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ κινήματος εἶνε ἐκδηλὸς καὶ διεπιστῶθη ἀπὸ τῆς πρώτης συγκυρίας. Διεπιστῶθη διὰ τοῦ ἀνθράκου διαγγέλλματος πρὸς τὸν λαὸν διὰ τοῦ ὁποίου παρελχετο ὁκτάμηνος προθεσμία διὰ τὴν ἄσκησιν τῆς δικτατορίας εἰς τὸν στρατηγὸν Κονδύλην. Διεπιστῶθη καὶ διὰ τῶν δηλώσεων τοῦ ἰδίου ἀνακοινώσαντος ὅτι ἔχει νὰ ἐκθέσῃ «σαφὲς καὶ λεπτομερὲς πρόγραμμα» διακυβερνήσεως τῆς χώρας. Καὶ διεπιστῶθη ἀκόμη διὰ τοῦ ἀνθρακικοῦ θεάματος τῆς ἐμφανίσεως περὶ τὸν νέον «Ἀρχηγὸν τοῦ Στρατοῦ» τῶν ἰδίων ἀκριβῶς προσώπων

πιστημίου, ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν.

Κ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΣ, κατηγρητὴς τοῦ Πανεπιστημίου, ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης.

ΛΟΥΚΑΣ ΝΑΚΟΣ, ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας.

Α. ΠΑΠΠΑΣ, ὑπουργὸς τῆς Παιδείας.

Τῶν λοιπῶν δύο ὑπουργείων ἡ συμπλήρωσις γενήσεται λίαν συντόμως.

Ἡ νῆα Κυβερνήσις ὠρίσθη τὸ ἀπόγευμα τῆς περὶ. Πέμπης.

τὰ ὁποία ὑπῆρξαν ἐν παντὶ οἱ ἀδίστακτοι συνεργάται καὶ στυλοβάται τοῦ καταλυθέντος δικτάτορος.

Ἀλλὰ καὶ ἡ ἱστορία τῆς ἑλληνικῆς στρατοκρατίας, δι' ὅσους τοὺς ἄλλιστον τὴν παρεχολούθησαν ἀπροκαταλήπτως, παρέχει ἀναμφίλεκτον τὴν ἀπόδειξιν τοῦ τοιούτου προθέσεως. Ἡ στρατοκρατία ἐδημιουργήθη πρὸς ἐξασφάλισιν ἀσυδοσίας καὶ ἐνεκα δυσπιστίας πρὸς τὸν πολιτικὸν βενιζελικὸν κόσμον μηδέποτε κατὰ τὸ ἀπὸ τοῦ 1922 καὶ ἐντεῦθεν διάστημα κατορθώσαντα, παρὰ τὰς παντοεπίδεις χρησιμοποιοθηείσας μεθόδους, νὰ παρίδωσιν τὴν λαϊκὴν ἐμπιστοσύνην καὶ νὰ ἐπιτύχῃ μίαν ἄφρον ἀμαρτίαν.

Ἀλλ' οὔτε ἡ ἀνάγκη τῆς ἀσυδοσίας ἐξέλειπεν ἤδη. Τοῦναντίον δὲ κατέστη ἐπιτακτικότερα. Οὔτε καὶ τὸ κύρος τῶν βενιζελικῶν πολιτικῶν ἀρχηγῶν ἀπεκατεστάθη ὥστε νὰ ἐμπνευσθῇ τοῦ ἀρχιστράτου ἡ πεποίθησις πρὸς μίαν διὰ τῆς θελήσεως τοῦ λαοῦ ἐπικράτησιν.

Ἡ στρατοκρατία ἐνεφανίσθη ὑπὸ πεικίλλας μορφῆς μέχρι τοῦδε καὶ ἐξεπρὸς πῆθη διὰ διαφορῶν προσώπων ἐκάστοτε. Μετὰ τὴν λήξιν τῆς πλαστηρικῆς δικτατορίας, τὴν στρατοκρατίαν ἐξεπρὸς σῶπῃσεν ὁ κ. Παπαναστασίου. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἐξέλειπεν ἡ ἐμπιστοσύνη τῶν «παραγόντων» πρὸς τοῦτον καὶ συνεκτερώθη εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ στρατηγοῦ Κονδύλη ἐπὶ τῆς ὑποστηρίξεως τοῦ ὁποίου ἐβασίσθησαν ἀμφότεραι αἱ διαδοχθεῖσαι τὸν κ. Παπαναστασίου κοινοβουλευτικαὶ δὴθεν κυβερνήσεις τῶν κ. κ. Σοφοῦλη καὶ Μεταξά. Ἀλλὰ καὶ ὁ στρατηγὸς Κονδύλης ἐξέλειπτε μετὰ τὴν περὶ τοῦ ἐτος τῆς ἐμπιστοσύνης τῶν «παραγόντων» διὰ τὴν ἀποκαταστάσιν εἰς ταύτην καὶ πάλιν ἐσχάτως κατὰ συγκυρίαν ἀπλήν. Ἡ αὕτη δὲ ἀποκαταστάσις δύνανται εὐχερέστερα νὰ συμβῇ καὶ διὰ τὸν στρατηγὸν Πάγκαλον, παρ' ὅλα τὰ συνθήματα τὰς τελευταίας ἡμέρας ἐναντίον τοῦ ἀναίδῃ κατηγορητήρια ἐκ μέρους τῶν μέχρις ἐσχάτων συστασιωστικῶν τοῦ Κ. καὶ εἰς τοιαύτην ἀκριβῶς πρόνοιαν ὁφείλεται ἡ μεταβολὴ τῶν ἐπιβεβλημένων κυρώσεων, αἵτινες μόνον πρὸς παταπλάνην τῶν ἀφελεστέρων ἐπεσεύοντο κατὰ

οὔτινος ἡ ὄλη στάσις διαγράφεται πιστῶς κατωτέρω.

ΤΑ ΔΙΑΓΓΕΛΜΑΤΑ

Ἀμα τῇ ἐν Ἀθήναις ἐπικρατήσει τοῦ κινήματος ὁ κ. Γεώρ. Κονδύλης ἀπηύθυνε πρὸς τὸν λαὸν τὸ κάτωθι δᾶγμα.

Πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν

Αἱ ἔνοπλοι δυνάμεις τῆς χώρας καταλύσασαι τὴν τυραννίδα τοῦ στρατηγοῦ Παγκάλου, μοι ἀνέθεσαν τὴν διακυβέρνησιν τῆς χώρας, ὅπως ἐξασφαλίσω τὰς ἀναστηλωθείσας λαϊκὰς ἐλευθερίας καὶ ἐφαρμόσω τὸ ἐν τῇ προκηρῖξει τοῦ Στρατοῦ καὶ τοῦ Στόλου περιλαμβανόμενον πρόγραμμα.

Ἀμα τῇ ἀφίξει τοῦ ναυάρχου κ. Π. Κουντουριώτη, νομίμου Προέδρου Δημοκρατίας, θὰ σχηματίσω Κυβέρνησιν ἐθνικῆς ἐμπιστοσύνης καὶ τὸ ταχύτερον θ' ἀνακοινώσω τὸν κυρίαρχον λαὸν σαφὲς καὶ λεπτομερὲς πρόγραμμα, τὸ ὁποῖον ἀνεκδότως θὰ ἐφαρμόσω.

Τὸ ἔργον εἶνε πλήρες δυσχερειῶν. Μόνον καθήκον ἐπιτακτικὸν ὅπως ὑπηρετήσῃ τὴν Πατρίδα μὲ ἔφερον εἰς τὴν ἀπόφασιν ν' ἀναλάβω τὰς βαρυτάτας εὐθύναις του.

Διὰ νὰ ἐπιτύχω ἔχω ἀνάγκην τῆς βοηθείας τῶν Ἑλλήνων πολιτῶν καὶ ζητῶ ταύτην μὲ τὸ θάρρος ποῦ μοῦ δίδουν μακροὶ σκληροὶ καὶ ὅλως ἀνιδιοτελεῖς ἀγῶνες ὑπὲρ τῆς Πατρίδος.

Οἱ κίνδυνοι τοῦ ἔθνους εἶνε αἰσθητοὶ εἰς ὅλους. Ἀξιῶ συνεπῶς ἀπὸ ὅλους τοὺς πολίτας, ιδιώτας ἢ στρατιωτικοὺς πειθαρχίαν ἀπόλυτον πρὸς τὴν Κυβέρνησιν.

Ἐὰν δὲ εἰς σημεῖον τι ὑποδηλωθῇ τάσις πρὸς ὑποστήριξιν τῆς καταλυθείσης τυραννίδος καὶ ἀντίδρασις κατὰ τῆς ἀναστηλώσεως τῶν λαϊκῶν ἐλευθεριῶν θὰ κτυπῇται αὕτη ἀλύπητα διὰ τῶν ὀπλῶν.

Μὲ τὸ δικαίωμα ποῦ μοῦ δίδει ἡ ἱερότης τοῦ ἀγῶνος διατάσσω ὅπως ὅλοι οἱ ἀξιωματικοὶ πράξωσι τὸ καθήκον των πρὸς τὸ ἔθνος κατὰ τὴν κρίσιν ταύτην στιγμὴν.

Κατὰ παντὸς παραβάτου τοῦ ἀγίου τοῦτου καθήκοντος πρὸς τὴν Πατρίδα δὲν θὰ διατάσω νὰ στρέψω ἀγρίως τὸν πέλεκυν τῆς Ἐθνικῆς Δικαιοσύνης.»

Ὁ Ἀρχηγὸς
Γ. ΚΟΝΔΥΛΗΣ

Ἐπίσης συγχρόνως ἐξεδόθη καὶ ἡ κάτωθι προκηρῖξις.

«Υστερὰ ἀπὸ δοκιμασίαν 15 μηνῶν δι-επιστώθη ἀπολύτως ὅτι ὁ ἀρχηγὸς τοῦ κινήματος τοῦ Ἰουνίου π. ἔ. καὶ ἀνάξιος ἀπεδείχθη καὶ οὔτε ἐπ' ἐσχάτων ἀνταπεκρίθη εἰς τοὺς πατριωτικοὺς σκοποὺς τῶν ἐνόπλων δυνάμεων τῆς χώρας, αἱ ὁποῖαι τὸν περιέβαλαν διὰ παντοδυναμίας.

Ἐγὼπαθὴς καὶ ἰδιοτελὴς ἐλησιόνησεν ὅλας τὰς πρὸς τὸν Λαόν, Στρατὸν καὶ τὸ ἔθνος ὑποχρεώσεις καὶ ἐπὶ 14 μῆνας παρουνισίασθη πάντοτε ἀσυνεπὴς καὶ ἀνακόλουθος καὶ μετέλλαξε προγράμματα καὶ σκοποὺς μὲ κινήματογραφικὴν ταχύτητα.

Ἐτυράνησε τὸ ἔθνος εἰς μάτην καὶ ἔτσι τὸ ἐφθασεν εἰς τὸ σημερινὸν κατάντημα. Στὴν πλήρη ἐξάρθρωσιν καὶ τὴν παράδοσιν τῆς Κυβερνήσεως τῆς Χώρας εἰς τὰ περιτρίμματα τῶν κομμάτων, τὰ πλεόν ἀνίκανα πολιτικῶς καὶ πλεόν ἀφερέγγυα ἠθικῶς.

Ὁ στρατὸς καὶ ὁ στόλος σύμφωνοι μὲ τὴν ἔντονον ἀπαίτησιν τῆς κοινῆς γνώμης καὶ διὰ νὰ προλάβουν δευτέραν καταστροφὴν καθήρεσαν τὸν ἐκμεταλλεὺ τῶν πατριωτικῶν προθέσεων του.

Καθήρεσαν τὸν κυβερνήτην δικτάτορα καὶ ἀνέθεσαν προσωρινῶς τὴν ἐξουσίαν εἰς τὸν στρατηγὸν Κονδύλην, γιὰ νὰ ἐφαρμόσῃ τὸ περιαινὸ ποῦ ἐδημιούργησε πρόγραμμά του.

1.—Νὰ ἐνισχύσῃ τὰς ἐθνικὰς δυνάμεις ποιοτικῶς καὶ ὀλικῶς.

2.—Νὰ ἐξυγιάνῃ τὸ ἐθνικὸν νόμισμα διὰ τῆς φορολογίας τοῦ μεγάλου κεφαλαίου κληροῦ καὶ ἀκινήτου καὶ διὰ τῆς σκληρᾶς ἐφαρμογῆς τῶν φορολογικῶν νόμων.

3.—Νὰ ἀπαλλάξῃ τὴν λαϊκὴν μᾶζαν ἀπὸ τὰς ἀπορήτους φορολογίας τῶν εἰδῶν ποδότης ἀνάγκης καὶ ἀπὸ τὸν φόρον τῆς δεκάτης.

4.—Νὰ ἀποκαταστήσῃ τοὺς ἀγρότας καὶ πρόσφυγας.

5.—Νὰ θεσπίσῃ σύστημα τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως.

6.—Νὰ ἀποκαταστήσῃ τὰς λαϊκὰς ἐλευθερίας καὶ νὰ ἀναθέσῃ καὶ πάλιν τὰ καθήκοντα προέδρου δημοκρατίας εἰς τὸν ναύαρχον Κουντουριώτην.

7.—Νὰ ἐνεργήσῃ μετὰ ὀκτὼ τὸ πολὺ μῆνας ἀπὸ σήμερον ἐλευθέρως ἐκλογὰς καὶ νὰ παραδῶσιν εἰς τὴν χώραν εἰς τὰς πολιτικὰς ἀνάγκας τοὺς ἐκλεκτοὺς τοῦ λαοῦ.

Ὁ ἐπαναστατήσας Στρατὸς καὶ Στόλος

Τόσον τὸ δᾶγμα ὅσον καὶ ἡ προκηρῖξις διανεμήθησαν δι' αεροπλάνων.

Ὁ κ. Κονδύλης διεβίβασε πρὸς κ. Κουντουριώτην τὸ κατωτέρω τηλεγράφημα.

Ἐνδοξον Ναύαρχον Κουντουριώτην.

Μετὰ συζικήσεως ἀναγγέλω ὑμῖν ὅτι αἱ ἔνοπλοι δυνάμεις τῆς χώρας ἐπαναστατήσασαι κατέλυσαν ἀπαισίαν τυραννίδα καὶ ὑποβάλλουσι νομίμῳ προέδρῳ δημοκρατίας σέβη των καὶ παράκλησιν ὅπως ἀναλάβητε ἀνάτονον ἀξίωμα Χώρας ὅπερ τόσον τελείως καὶ ἐνδόξως ἐφέρατε ἐπὶ τόσον χρόνον λαϊκῇ βουλῇ.

Ὁ ἀρχηγὸς
Γ. ΚΟΝΔΥΛΗΣ

Ὁ κ. Κονδύλης παρεκάλεσε μετὰ ταῦτα τὸν κ. Ἰωάν. Κουντουριώτην ὅπως μεταβαῖν εἰς Ὑδραν διαβιβάσῃ τὴν ὁδοῦμεν εὐχὴν τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ στόλου, ὅπως ὁ ναύαρχος κ. Κουντουριώτης ἐπανελθῇ εἰς Ἀθήνας καὶ ἀναλάβῃ τὰ Προεδρικὰ αὐτοῦ καθήκοντα. Πράγματι ὁ κ. Π. Κουντουριώτης ἀφίκετο εἰς Ἀθήνας τὴν νύκτα τῆς παρελθούσης Δευτέρας.

ΣΥΛΛΗΨΙΣ ΤΟΥ κ. ΠΑΓΚΑΛΟΥ

Ἐνῶ τὰ γεγονότα ἐξετυλίσσοντο τόσον ραγδαίως ἐν Ἀθήναις ὅς ἐν Σπέτσαις ποιούμενος τὴν λουτροθεραπείαν τοῦ δικτάτορος κ. Παγκάλου ἀνήσυχος ἔκ τινων πληροφοριῶν του διεβίβασε τὴν νύκτα τοῦ Σαββάτου εἰς Ἀθήνας τηλεγραφικὴν συνεννόησιν πρὸς τὸν ἀρχηγὸν τοῦ ναυτικοῦ Ἐπιτελείου πλοίαρχον κ. Δεμέστιχαν. ἥτις ὁμοῦ δὲν ἐπραγματοποιήθη καθόσον τὸ τηλεγράφημα τῆς προσκλήσεως εἶχε κατασχεθῇ παρὰ τῶν καταλαβόντων τὸ τηλεγραφεῖον Ἀθηναίων ἐπαναστατῶν. Τὴν 8ην πρωΐνῃ τῆς Κυριακῆς ὑδροπλάνον τοῦ στόλου μεταβάν εἰς Σπέτσας ἔρριψε τὰς ὡς ἄνω ἐπαναστατικὰς προκηρῖξεις ὧν ἔλαβε γνώσιν ὁ δικτάτωρ. Ὁ κ. Παγκάλος συνέταξε πάραυτα δᾶγμα πρὸς τὰ στρατιωτικὰ σώματα καὶ τὰς φρουρὰς καλὸν αὐτὰς πὺς πειθαρχήσουν, τὸ δᾶγμα τοῦτο δὲν διεβιβάσθη παρὰ τοῦ τηλεγραφείου Σπετσῶν. Ἀπεφασίσθη εἰτα ἀμέσως ἢ ἐκ Σπετσῶν φυγὴ τοῦ δικτάτορος, ὁ δ' ἀνέβη εἰς τὸν καὶ ὑπασπιστῆς ὑποπλοίαρχος κ. Λάσχος καθαιρέσας τὸν κυβερνήτην τοῦ ἀντιτορπιλικοῦ «Πέργαμος» ὅπερ ἐναυλόγη εἰς Σπέτσας εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ δικτάτορος, ἀνέλαβε τὴν διακυβέρνησιν

τοῦ πλοίου εἰς ὁ κ. Παγκάλος ἐπεβιβάσθη τὴν 10ην πρωΐνῃ. Ἡ «Πέργαμος» κατηνύνετο πρὸς τὸ Σούνιον διὲ ἔξωθεν τῆς Ὑδρας συνηντήθη πρὸς τὸ θωρηκτὸν «Κιλκίς» ὅπερ ὑπὸ τὸν κυβερνήτην του ἀντιπλοίαρχον κ. Βαλασάκην, θεωρούμενον ἀφοσιωμένον εἰς τὸν κ. Παγκάλον, εἶχε προσχωρήσει εἰς τὴν Ἐπανάστασιν. Τὸ «Κιλκίς» ἀκολουθοῦμενον καὶ ἀπὸ αεροπλάνον ἐκάλεσε τὴν «Πέργαμον» νὰ παραδοθῇ. Ἡ «Πέργαμος» ἠρηνήθη καὶ ἀναπτύξασα ταχύτητα ἀπεμακρύνθη βαλλομένη ὑπὸ τοῦ «Κιλκίς» καὶ τοῦ αεροπλάνου ἀνεπιτυχῶς, λαβοῦσα δὲ κατεύθυνσιν πρὸς Ταίναρον ἐκάλεσε διὰ τοῦ ἀσυστάτου ἀπεγνωσμένως εἰς βοήθειαν τὸν ἀρχηγὸν τῆς μοίρας τῶν γυμνασίων πλοίαρχον κ. Κολιαλέξην ἠγοούμενον 5 ἀντιτορπιλικῶν καὶ τινῶν βοηθητικῶν τοῦ στόλου πλοίων.

Εἰδικῶς διὰ τὴν στάσιν τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν ἀντιτορπιλικῶν κ. Κολιαλέξην ἐγνωσθήσαν αἱ κάτωθι λεπτομέρειαι. Ὁ κ. Κολιαλέξης ἔμας ὡς ἐληροφορήθη δ' αὐτοῦ καὶ πρὸς αὐτὸν ἀπευθυνθέντος δᾶγματος τοῦ κ. Κονδύλη τῆς ἐπαναστατάσεως, ἐκάλεσε πρὸς σύσκεψιν τοὺς κυβερνήτας τῶν πλοίων καὶ διέταξεν ὅπως ἡ Μοῖρα ἀντιταχθῇ εἰς τὸν κ. Κονδύλην. Ἀμέσως ἡ μοῖρα ἀπῆρε τῆς Ζακύνθου καὶ ἐπράπη πρὸς νότον. Καθ' ὁδὸν ἐλήφθησαν τὰ ραδιοτηλεγραφήματα τοῦ κ. Παγκάλου καλοῦντος διὰ τῆς «Περγάμου» εἰς βοήθειαν τὸν κ. Κολιαλέξην καὶ τοῦ ὑποοργείου Ναυτικῶν διατάσσοντος τὴν σύλληψιν τῆς «Περγάμου». Ὁ κυβερνήτης τοῦ ἀντιτορπιλικοῦ «Λέων» κ. Καραβιδας μεμνημένος εἰς τὸ κίνημα, προπορευθεὶς καὶ ἀποχωρισθεὶς τῆς μοίρας ἐπράπη πρὸς καταδίωξιν τῆς «Περγάμου» ἐνῶ πρὸς καταδίωξιν τοῦ «Λέοντος» ἐπράπη τὸ ἀντιτορπιλικὸν «Πάνθηρ». Περὶ τὴν 8ην νυκτερινὴν ὁ «Λέων» συνήντησε εἰς τ' ἀνοικτᾶς Μονεμβασίας τὴν «Περγαμον» καὶ ἐκάλεσεν αὐτὴν νὰ παραδοθῇ ἀπελθὼν νὰ τὴν βυθίσῃ. Περὶ τῶν ἀπειλῶν τοῦ «Λέοντος» ἐκδηλώθεισας καὶ δι' ἐνσφαιρῶν βολῶν ἡ «Περγαμος» ἐπλεύρισε πρὸς τὸν «Λέοντα» ἐφ' οὗ ἐπεβιβάσθη μετὰ τῶν ὑπασπιστῶν καὶ τῆς ἀκολουθίας του ὁ κ. Παγκάλος ὅστις ὠδηγήθη τὸ μεσονύκτιον τῆς Κυριακῆς εἰς Κερατοῖνιον. Καὶ ἦν ὡς ὁ κ. Παγκάλος συνελαμβάνετο, τὰ πληρώματα καὶ ὁ κυβερνήτης τοῦ «Πάνθηρος» προσεγώρουν εἰς τὸ κίνημα, ἐπὶ τῆς δὲ καὶ τοῦ «Λέοντος» ὁ δὲ κ. Κολιαλέξης ἀπευθύνει πρὸς

μέ μισθοδοσίαν Δραχμ. 5.200 μηνιαίως χω-
ρίς οὐδὲ στοιχεῖα λογιστικῆς νὰ κατέχουν,
ἐν ᾧ οἱ ἐν τῇ Τραπεζῇ κατέχοντες τοὺς βι-
θμοὺς τούτους ὑπεβλήθησαν εἰς εἰσαγωγικὰς
ἐξετάσεις καὶ ὑπηρετήσαν ἐπὶ 12—15 ἔτη
διὰ τὰ καθέξουν τὸν βαθμὸν τοῦτον τῆς ἐκ-
παίδευσης καὶ πῶς ἀκόμη εἶναι δυνατόν νὰ
τεθῶσιν ἐπὶ κεφαλῇς ἀνθρώπων περιλαμβανο-
μένων εἰς τοὺς ὡς ἂν ὀρθήντας 170 συ-
ναδέλφους ἐν ἐφεδρεία ὑπηρετούντος δὲ ἀπὸ
τοῦ 1922 ἐν τῇ Τραπεζῇ, καὶ ἐκ τῶν οὕ-
των τινὲς λόγῳ τραυματίαν εἶναι ἡρωικοποι-
ασμένοι μισθοδοτοῦνται δὲ μὲ 2—3 χιλιάδας
δραχμ. μηνιαίως;

Πρέπει δὲ ὡσαύτως νὰ τονισθῇ, διὰ πάν-
τες οἱ ὑπὸ τῆς Ἑπιτροπῆς προταθέντες εἶ-
ναι ἀριμετεῖς καὶ ὑγιεῖς, οἱ π εἰστοὶ δὲ
τούτων ἂν ὄχι πάντες κατέχουσι δημοσίας ἢ
ιδιωτικὰς θέσεις οὕτως ὥστε νὰ μὴ νοήται
ἢ διὰ τοῦ σχετικοῦ Νομοθετήματος ἐξέταξι-
σις διὰ τούτους τῆς προστασίας ἢ πρὸς τὸν
σκοπὸν μόνον τῆς καλύτερας τακτοποιήσεως
τῶν ἐπιζημιᾶ ἐνὸς ὁργανισμοῦ ἔχοντος ἀνάγκη
καὶ διὰ τὰ γενικώτερα ἀκόμη συμφέροντα
τῆς Χώρας νὰ παραμείνῃ ἀδιατάρακτος
ἐν τῇ εὐρύττῳ αὐτοῦ λειτουργίᾳ.

Χωρὶς νὰ θελήσωμεν περὶ τούτου νὰ κοι-
ράσωμεν Ὑμᾶς, εἰ μὲθα ὑποχρεωμένοι ἐν τέ-
λει νὰ διαδηλώσωμεν Ὑμῖν τὴν συγκίνησιν
ὑφ' ἣν διατελεῖ ἐλόκληρον τὸ προσωπικὸν
τῆς Τραπεζῆς καὶ παρακαλοῦμεν ὅπως θελή-
σητε νὰ δεχθῆτε τὸ εἰσυννημμένον τῷ πα-
ρόντι ὑπομνήματι σχέδιον τοποποιήσεων
ὁρισμένων ἀνθρώπων τῇ σχετικῇ νομοθεσίᾳ;
ἔξ ὧ καὶ θὰ πεισθῇτε διὰ τὸ ὑπαλληλικὸν κό-
σμον τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς οὐδόλως ἀντι-
δοῦν εἰς τὴν ἐξέτασιν οἱ οἵηποτε προστα-
σίαι εἰς ἀγωνισθέντος ὑπὲρ τῆς Πατρίδος,
ἀλλὰ τοῖς ἀνθρώποις καὶ ὑπὲρ τὴν μέγχοι τοῦδε
ἐκπληρώσιν τῶν ὑποχρεώσεων τῆς Τραπε-
ζῆς διὰ τῶν ἄνδρ. τῆς ἐπεμβάσεως τοῦ Κρά-
τους προσλήψεων, θὰ ἦτο διατεθειμένον νὰ
ὑποκύβῃ καὶ εἰς πᾶσαν ἀνάγκην περὶ τῆς
προστασίας ἐφ' ὅσον οὕτως θὰ ἐξησκιῶτο διὰ
τῆς ἱεραρχικῆς; Ἐξ οὗ καὶ συμφώνως πρὸς
τὰ παρὰ τῇ ἡμετέρᾳ Τραπεζῇ κοινούντα,
Ἐδελπιστοῦντες ἐπὶ τὴν ἐν προκείμενῳ φι-
λοδοκίαν κοίτιν,

διατελοῦμεν μετὰ βουδντάτου σεβασμοῦ

Ἡ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Τοῦ Συλλόγου τῶν Ὑπαλ. τῆς Ἑθν. Τραπεζῆς

(Λόγῳ πληθώρας ὕλης ὡς ἐκ τῶν γεγονό-
των, ἡ ἐξέτασις τῶν ἀπόψεων τῶν ὑπαλλήλων
τῆς Ἑθν. Τραπεζῆς ἀναβάλλεται διὰ τὸ
προσεχὲς τεῦχος).

ΕΝΤΥΠΩΣΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΓΕΡΜΑΝΙΑΝ

Ἡ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΟΡΘΩΣΙΣ

Ε'.

Ἡ κοινωνικὴ ἀνταρραπὴ ἀντι-

εἶναι δύσκολον νὰ εἴπῃ τις ὁποῖον νομί-
κτον εἶχεν ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ χρυσοῦ νομί-
σματος ὡς μονάδος ἐπὶ τῆς ιδιωτικῆς ὑπηρε-
σεως τῆς Γερμανίας. Ὅλοι δὲν ὑπέφεραν ὁ-
μοίως ἀπὸ τὴν οἰκονομικὴν κρίσιν. Ἰδοὺ π.
χ. ἕνας ἄνθρωπος ὅστις ἐπῆρε τὴν σύνταξιν
τοῦ εἰς ἡλικίαν 68 ἐτῶν, το 1919, ἀπὸ προ-
ηγούμενης ἡγόρας δι' 100.000 μάρκα μὲν
βύλλαν εἰς τὴν προάσκειν τοῦ Βερολίνου. Σ-
ξοικονόμησεν 400.000 μάρκα ἐπενδύοντάς εἰς
πολεμ. ἀ δανεία. Ἐπέρχεται ἡ πληθωρικὴ
κυκλοφορία. Τα εἰσδήματα αὐτοῦ τοῦ κτη-
ματίου τοῦ πληρώνονται πρὸς 6 ο)ο εἰς χά-
τινα μάρκα ἢ κατὰ τὰς τοῦ χειροτερενέ-
απὸ πλείους ὅπου ἦτο τὸ 1919 καὶ τὸ 1920
ἀκόμη, ἐβρίσκειται τὸ 1921 καὶ τὸ 1922 πο-
λὸ στενοχωρημένος.

Συνομολογεῖ τότε, τὸ 1922, μίαν ὑποθή-
κην ἐκ 10.000 μάρκων ἐπὶ τῆς οἰκίας του,

ὁποῖα ἦν ἡτις δὲν τοῦ πῖρχει εἰμὴ μίαν
σιγμὰ ἀπὸ ἀνακούρσιν, ἀπὸ, μετὰ τινὰς
μῆνας, τὰ μάρκα ὑποστηρίξαν μεγάλην μεί-
ωσιν τῆς ἀξίας τῆς ἀγορᾶς τῶν ἐπειδὴ δὲ
ἀφ' ἑτέρου ἡ κοινότης τοῦ ἐπὶ δόχλῳ συνολ-
κοῦς εἰς τὸ ἄνω πάτωμα τῆς οἰκίας τοῦ δ
εἰσοδηματίας αὐτοῦ, τὸ φθινόπωρον τοῦ 1923,
καθ' ἣν σιγμὴν τὸ Κράτος πᾶν τοῦ νὰ πλη-
ρώσῃ τοὺς τόκους τῶν δανείων. δὲν ἔχει
πλέον ἔστω καὶ τὸ ἐλάχιστον εἰσόδημα καὶ
ἐὰν εἶναι ἐπιγεγενημένος εἶναι ὑποχρεωμένος
διὰ νὰ ζῇ νὰ πωλῇ ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὰ
ἐπιπλά του τὸ ἐν μετὰ τὸ ἄλλο, πωλεῖ τὸ
πᾶν τοῦ καὶ τὰ ἐπιπλά τοῦ σκαλονίου τοῦ
καὶ κατὰ τὸν χειμῶνα τοῦ 1923-24 εἶναι ὑ-
ποχρεωμένος νὰ στερεθῇ τῆς κεντρικῆς θερ-
μάνσεως. Ὅτι δὲ ὁ χειμῶν τοῦ 1923-24
ὕψηεν ἰδιαιτέρως δριμύς δι' ἣν τὴν Γερ-
μανίαν, τὸ φανερώσει ἡ κοινὴ ἐκφρασις ἡτις
καθιερώθη εἰς τὸ λεξιλόγιον τοῦ λαοῦ.
(Ἐπεταὶ τὸ τέλος)

τέλουν αὐτὸ τοῦτο τὸ οἰκονομικὸν τοῦ πρόγραμμα τοῦ ὁποῖου τὴν ἐφαρμογὴν θὰ
ἐπιδίδωκεν εἰς τὴν πρώτην εὐκαιρίαν, ἥτις θὰ τῷ ἐδίδετο, ὡς ὑπεύθυνος ρυθμιστῆς
τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς τῆς χώρας.

Δικαίᾳ ὅθεν ἦτο ἡ ἀπογοήτευσις αὐτοῦ διὰν διεῖδε τὴν πρόθεσιν τῆς Κυβε-
νήσεως νὰ παραπέμψῃ εἰς εὐθεότερον χρόνον τὴν ψήφισιν τῶν μέτρων του. Ἡ τοι-
αύτη πρόθεσις ὅμως τοῦ Θεοτόκη, ὑπεχρέου αὐτόν, τόσον ἐκτεθέντα ἐναντι τῆς Κοι-
νῆς γνώμης καὶ τῆς Βουλῆς, ν' ἀποχωρήσῃ τῆς ἀρχῆς. Καὶ ἀπὸ τοῦ τέλους Ἰανουαρίου,
εἰς τοὺς ἐπιστηθίους τοῦ φίλους, Π. Πρωτοπαπαδάκη καὶ τὸν κ. Παν. Τσαλδάρην,
ἐνεπιστεύθη τὴν ἀπόφασιν τοῦ ταύτην.

Ὁ Γεώργ. Θεοτόκης κατέβαλεν ἀπεγνωσμένας προσπάθειάς ὅπως μεταπεισῇ τὸν
Γούναρην, ὑποστηρίζων τὴν ἀποψιν ὅτι ὁ κατὰ τῶν νομοσχεδίων τοῦ ἀγῶν θὰ ἐξητ-
μίζετο καὶ παρέχων τὴν ὑπόσχεσιν τῆς μέχρι τοῦ Μαΐου ἐπιψηφίσεως τῶν νομοσχε-
δίων του. Αἱ προσπάθειαι ὅμως τοῦ Θεοτόκη καὶ τῶν ἄλλων Θεοτοκικῶν φίλων τοῦ
Γούναρη ἔμειναν ἀτελεσφόρητοι. Ὁ Γούναρης ὑπεχώρει μόνον, ἂν τῷ παρείχετο ἡ
βεβαίωσις ὅτι κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίαν τῆς Βουλῆς, ἅμα δηλαδὴ τῇ ἐπαναλήψει
τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς, ὁ Θεοτόκης θὰ ἐδήλου ὅτι ἡ ψήφισις τῶν νομοσχεδίων τοῦ Γού-
ναρη ἔδει νὰ θεωρηθῇ ὡς ἡ προέχουσα ἐργασία τοῦ Σώματος. Τὸν ὅρον τοῦτον δὲν φαί-
νεται ὅτι ἀπεδέχθη ὁ Θεοτόκης καὶ ἡ παραίτησις τοῦ Γούναρη κατέστη ἀναπόφευκτος

Παραίτησις Γούναρη.

Δὲν ἴσχυσαν οὔτε τῶν φίλων του, οὔτε τοῦ Θεοτόκη, οὔτε τῶν ἐπιτελῶν τοῦ
Θεοτοκικοῦ κόμματος αἱ παραινήσεις ὅπως μεταπεισθῇ ὁ Γούναρης καὶ μεταβάλῃ τὴν
περὶ παραίτησός του ἀπόφασιν. Διηγοῦνται ὅτι τὴν ἐσπέ-
ραν τῆς 13ης Φεβρουαρίου ὁ Γούναρης ἐξελθὼν τοῦ Ὑπουργείου
τῶν Οἰκονομικῶν μετέβη παρὰ τῷ Γαβριηλίδῃ εἰς τὰ
γραφεῖα τῆς «Ἀκροπόλεως». Ἐκεῖ εἶχον συγκεντρωθῇ ὁ
Πρωτοπαπαδάκης, ὁ Στράτος, ὁ Μπουφίδης, ὁ Μπαλτα-
τζῆς καὶ ἄλλοι πολιτευόμενοι. Ὁ μακαρίτης Μπουφίδης
ἐπέμνε πάλιν νὰ δεχθῇ ὁ Γούναρης μικρὰν παράτασιν ὅπως
διηκολύνετο ἐν τῷ μεταξὺ ἡ πρότασις καὶ ἐπιψηφίσις τῶν
νομοσχεδίων του. Ὁ Γούναρης τὸν ἤκουσε μειδιῶν ὅτε
ἐξεργάγη πλέον ὁ Γαβριηλίδης καὶ εἶπεν:

— Ὁ Γούναρης, πᾶν τὸ ἀπόφασιν... Δὲν μπορεῖ
νὰ εἶναι ἀνορθωτικὸς, μεταρρυθμιστῆς, νέος, ἀλλὰ καὶ
κόμμα, καὶ συμφέρον καὶ ὑπολογισμός! Ἡ θαγκάλισις
μόνο τὸν Γούναρη ὁ Θεοτόκης ἢ θὰ μείνῃ στὸ κόμμα
του...

Τὴν ἰδίαν ἐσπέραν ὁ Θεοτόκης ἔλαβεν ἐπιστολὴν
τοῦ Γούναρη δι' ἣς τῷ ὑπέβαλεν ὁριστικῶς τὴν παραίτησιν του.

Τὰ πράγματα ὅπως ἐτινίσθη ἤδη δὲν ἦτο δυνατόν νὰ λάβωσιν ἄλλην τροπὴν.
Ὁ Γούναρης κατέθεσε μετ' ἀξιοπροσέπειας τὸ ἀξίωμα τὸ ὁποῖον εἶχε κατακτήσει διὰ
Ἡ πολιτικὴ Ἱστορία τοῦ Δημητρίου Π. Γούναρη

της μεγάλης αὐτοῦ ἀξίας καὶ ἀναλάβει κυρίως καὶ μόνον διὰ τὴν ὑπηρετήσῃ τὴν Πατρίδα του. Ἐφ' ὅσον ὁ ἀείμνηστος Θεοτόκης ἀπέβλεπεν εἰς τὴν παρέλκυσιν τῆς προτάξεως τῶν οἰκονομικῶν νομοσχεδίων, περὶ ὧν τόσος εἶχε δημιουργηθῇ θόρυβος, ὁ δὲ Γούναρης παρὰ τὴν ἐμπαθῆ καὶ λυσσαλέαν πολεμικὴν κατὰ τῶν νομοσχεδίων του, διετήρει ἀκλόνητον τὴν πεποίθησίν του ἐπὶ τὴν λυσιτέλειαν αὐτῶν, μέση λύσις δὲν ὑπῆρχεν. Ἡ πολιτικὴ τιμὴ καὶ τὸ καθήκον του ἐπέβαλον εἰς τὸν Γούναριν ν' ἀποχωρήσῃ τῆς Κυβερνήσεως.

Ἡ περὶ παραιτήσεως τοῦ Γούναρη ἀπόφασις ἦτο ἤδη γνωστὴ ἀπὸ τῆς ἐσπέρας τῆς 13ης Φεβρουαρίου εἰς τοὺς δημοσιογραφικοὺς καὶ πολιτικοὺς κύκλους. Ἐν τούτοις αἱ ἐφημερίδες τῆς 14ης ἀναφέρουν τὴν παραίτησιν ὡς διάδοσιν ἀπλὴν, καθ' ὅσον ὁ ἀείμνηστος Θεοτόκης ἐρωτηθεὶς τὴν νύκτα τῆς 13 Φεβρουαρίου διέψευσε τὴν παραίτησιν εἰπὼν ὅτι ἡγνῶσι τοιοῦτον γεγονός.

Ἡ παραίτησις εἰς τὴν Βουλὴν.

Νευρικότης εἰς τὴν αἴθουσαν καὶ τοὺς διαδρόμους τῆς Βουλῆς. Τὰ θεωρεῖα ἦσαν ὑπερπλήρη ἀπὸ τῆς 3ης ἀπογευματινῆς, ἐνῶ μάζαι λαοῦ ἀνέμενον ματαίως εἰς τὴν ὀπισθίαν εἰσοδὸν τὴν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Κολοκοτρώνη, ἵνα εἰσέλθουν καὶ αὐταὶ εἰς τὴν Βουλὴν. Τοιοῦτος συνωστισμὸς ἀπὸ πολλοῦ χρόνου εἶχε νὰ σημειωθῇ. Καὶ ἦτο εὐεξήγητον τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ κοινοῦ. Ἀνεμένετο μάχη πολιτικὴ ἐξ ἐκείνων αἱ ὁποῖαι συνεκλόνιζον τὰς Κυβερνήσεις καὶ αἱ ὁποῖαι ἐπροκάλουν ζωηρὸν τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ λαοῦ.

Ἡ συνεδρίασις ἤρξατο τὴν 4 μ. μ. (1).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως μοὶ ἀπηύθυνεν ἔγγραφον ὅπερ ἀνακοινῶ εἰς τὴν Βουλὴν.

Πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Βουλῆς.

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ἀνακινῶμαι ὑμῖν, ὅτι ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς εὐηρεστήθη ν' ἀποδεχθῇ τὴν ὑποβληθεῖσαν αὐτῷ παραίτησιν τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ κ. Δημητρίου Π. Γούναρη βουλευτοῦ Πατρῶν, νὰ διορίσῃ δ' ἀντ' αὐτοῦ Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν τὸν κ. Νικόλαον Π. Καλογερόπουλον βουλευτὴν ἐκ Χαλκίδος.

Ὁ Πρόεδρος

Γ. Ν. Θεοτόκης

ΠΡΟΕΔΡΟΣ. Ὁ κ. Δημήτριος Ράλλης ἔχει τὸν λόγον.

Δ. ΡΑΛΛΗΣ. «Κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας ἐπῆλθον τόσον ἀλλεπάλληλοι καὶ τόσον πυκναὶ αἱ μεταρρυθμίσεις τῆς Κυβερνήσεως, ὥστε καὶ αἱ θεωρίαι ἐκείναι αἱ ὁποῖαι ἤθελον ὑποληφθῇ ὡς ξέναι πρὸς τὰ ἦθη καὶ ἔθιμά μας τὰ κοινοβουλευτικὰ κατέστησαν κοιναί. Ἀλλ' ἡ ἄρτι ἐπελθοῦσα μεταρρύθμισις τοῦ Ὑπουργείου κατόπιν τῆς παραίτησεως τοῦ ἀξιότιμου Βουλευτοῦ Πατρῶν ἐνέχει ἐν ἑαυτῇ ὑπερτέραν ἔννοιαν καὶ λόγῳ τῆς πρῶτης οἰκονομικότητος καὶ λόγῳ τῆς περιωπῆς τοῦ ἀξιότιμου βουλευτοῦ Πατρῶν, ἀλλὰ καὶ λόγῳ τῶν ἐπαγγελιῶν τὰς ὁποίας ἔδωκεν οὐ μόνον πρὸς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἐξελέξαντο αὐτὸν ὡς συνάδελφον, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν χώραν ὁλόκληρον.

(1) Ἐφημ. Συζητήσεων Βουλῆς. Συνεδρ. 361^α Συνόδου ΙΗ' περιόδου σελ. 658 16 Φεβρουαρίου 1909.

«Ἡ ἄνοδος τοῦ ἀξιότιμου βουλευτοῦ Πατρῶν εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν συνωδεδῆθη μετ' ἐπαγγελιῶν καὶ ἐλπίδων περὶ ἀνορθώσεως τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τοῦ τόπου. Καὶ ἐπιστεύθη οὐκ ἔκ προσωπικῆς φιλοδοξίας, ἀλλ' ὡς ἔλεγεν, ἀναλαμβάνων ἐνώπιον τῆς Βουλῆς τὸ ἀξίωμα τοῦ, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ προσφέρῃ τὰς ὑπηρεσίας του πρὸς τὴν χώραν, ἐδέχθη ὁ ἀξιότιμος βουλευτὴς Πατρῶν ὅπως μεριστάμενος ἐκ τῆς ἀντιπολιτευσεως εἰσέλθῃ εἰς τὰς τάξεις τῆς Κυβερνήσεως καὶ καταλάβῃ τὸ ἀξίωμα τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν. Συμφώνως δὲ πρὸς τὰς ἐπαγγελίας ἐκείνας ὁ τέως Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἅμα τῇ συγλήσει τῆς Βουλῆς παρελθὼν ἐπὶ τὸ βῆμα ἀνήγγειλεν ἡμῖν ἐπὶ τῇ εἰσηγήσει τοῦ προϋπολογισμοῦ τὰ σχέδια ἐκεῖνα διὰ τῶν ὁποίων καὶ αὐτὸς καὶ ἡ Κυβέρνησις, ἐστήριζον τὰς ἐλπίδας περὶ ἀνορθώσεως τῶν Οἰκονομικῶν τοῦ Κράτους καὶ τὴν ἐπαγγελίαν τῆς ἀνακουφίσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἐκ τῶν δυσβαστάτων ἀληθῶς βαρῶν τὰ ὁποῖα κατέστησαν τὴν οἰκονομικὴν αὐτοῦ δυσπραγίαν τελείαν. Καὶ τὴν εἰσηγήσιν τῶν σχεδίων αὐτῶν, σχεδίων κοινῶν τῆς Κυβερνήσεως, ὑπεδέξατο ἡ πλειοψηφία τῆς Βουλῆς μετὰ χειροκροτημάτων.»

Δημ. Γ. Ράλλης

Ὑποστηρίξας ὁ Δημ. Ράλλης οὐ αὐτὸς δὲν ἐπίστευσεν εἰς τὰς ἐπαγγελίας ἐκείνας διότι ἐθεώρει τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν δυσχερῆ καὶ ὀδηγοῦσαν εἰς χρεοκο-

πλίαν, κατέληξε διὰ τῶν ἑξῆς :

«Ἐχει καθήκον ἐπιτακτικὸν ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως πρὸς διαφώτισιν τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῆς χώρας, τὴν ὁποίαν αὐτὸς ὁ τέως Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐβεβαίωσεν ὡς ἀπελπιστικήν, νὰ πληροφρήσῃ τὴν Βουλὴν περὶ τῶν μέτρων ἐκείνων διὰ τῶν ὁποίων, ἀφοῦ ὀριστικῶς ἐγκαταλείφθῃ τὸ εὐδαίμονον πρόγραμμα τοῦ ἀξιότιμου βουλευτοῦ Πατρῶν, διότι ἡ ἀποδοχὴ τῆς παραίτησεως αὐτοῦ, μίαν μόνην καὶ αὐτὴν ἔχει τὴν ἔννοιαν, νὰ πληροφρήσῃ, λέγω, τὴν Βουλὴν περὶ τῶν μέτρων διὰ τῶν ὁποίων θέλει ἡ Κυβέρνησις ἀνταποκριθῇ πρὸς τὰς ἐπιτακτικὰς ἀνάγκας τῆς Χώρας.» (Χειροκροτήματα ἐκ τῆς ἀριστερᾶς.)

Κατελθόντος τοῦ βήματος τοῦ Δημητ. Ράλλη, ἀνῆλθεν ἀμέσως ἐπ' αὐτοῦ ὑπὸ τὴν θρησκευτικὴν σιγὴν τῆς Βουλῆς καὶ τῶν θεωριῶν ὁ ἀείμνηστος Γ. Θεοτόκης.

Γ. ΘΕΟΤΟΚΗΣ (Πρωθυπουργός). Τὰ φορολογικὰ νομοσχέδια, Κύριοι, τὰ ὑποβληθέντα ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὸν παρελθόντα Νοέμβριον καὶ περὶ τῶν ὁποίων τοσοῦτος ἐγένετο λόγος, ἐνέπνευσεν ἡ ἰδέα ὅτι οἱ ἔμμεσοι φόροι, τῶν ὁποίων τὴν ἐπίτασιν αἱ ἀνάγκαι τοῦ Κράτους ἐπέβαλλον, ἔφθασαν ἤδη εἰς σημεῖον τοιοῦτον ὅστε ἐπεβάλλετο, ἵνα προσπαθῇ τις γίνεσθαι ὅπως εἶδη τινὰ μεγίστης καὶ ἀπαραιτήτου ἀνάγκης καταβάλλωσι μικρότερον φόρον, καὶ ὅπως διὰ τῆς ἐλαττώσεως τῆς φορολογίας ταύτης ἐλαφρυνθῇ κατὰ τι ὁ Ἑλληνικὸς λαός. Ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ γίνῃ λόγος περὶ ἐλαττώσεως φόρου ἀνευ ἀντικαταστάσεως τοῦ ποσοῦ τοῦ ἐκ τῆς ἐλαττώσεως προκύψοντος ὑπεβλήθησαν φορολογικὰ τινὰ μέτρα ἐκ τῶν ὁποίων ἠλπίζετο ὅτι θὰ ἦτο δυνατόν νὰ εἰσπραχθῇ τὸ ποσὸν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον διὰ τῆς ἐλαττώσεως τῆς προτεινομένης ἤθελεν ἀπολέσει τὸ Δημόσιον. Τὸν χαρακτῆρα τοῦτον ἀπέδωκεν ὁ τέως Ὑπουργὸς εἰς τὰ ὑπ' αὐτοῦ ὑποβληθέντα εἰς τὴν κρίσιν ὑμῶν φορολογικὰ νομοσχέδια. Κατὰ τῶν νομοσχεδίων τούτων, Κύριοι,

μεγάλη εξέδωκεν εξέγερσις, εξέδωκεν ιδίως εξέγερσις ἐν ταῖς σπαταλώσεσιν ἐπαρχίας. Ἐδεω-
ρήθη ἐκεῖ διὰ δύο τῶν νομοσχεδίων τῶν ὑποβληθέντων ἤθελον εἶναι, ἐὰν ἐψηφίζοντο, ἐπιδράσιν
σπουδαιότητα ἐπὶ τῶν κερδῶν τῶν παραφυάδων τῆς Ἑνιαίας, αἱ ὁποῖαι ἐγεννήθησαν ἐκ τῆς
συμβάσεως πρὸς προστασίαν τῆς σταφίδος, καὶ ὅτι αἱ ζημίαι αὗτινες ἤθελον ἐπέλθαι ἤθελον ἐπι-
δράσει ἐπὶ τῆς τύχης τῆς Ἑνιαίας, εἰς ἔτος μάλιστα κατὰ τὸ ὅποιον ὡς ἐκ τῆς μεγάλης παραγω-
γῆς τῆς σταφίδος τὰ τῆς Ἑνιαίας δὲν παρουσιάζοντο εἰς πολὺν εὐάρεστον σημεῖον, ὅτι ἡ ψήφισις
τῶν νομοσχεδίων τούτων ἤθελον σπουδαίως ἐπιδράσει ἐπὶ τῆς τύχης τῆς Ἑταιρείας ταύτης.

Μεγάλη ἐπίσης, πρέπει νὰ ὁμολογήσω, εξέδωκεν ἡ δυνάμις ἢ νὰ γίνῃ ἀσπαστόν, ἐθεωρήθη
διόν, τὸ ὅποιον, ἐνῶ ἀναμφισβητήτως κατὰ θεωρίαν δὲν ἡδύνατο ἢ νὰ γίνῃ ἀσπαστόν, ἐθεωρήθη
ὅτι ἡδύνατο νὰ ἔχῃ ἐπιδράσιν σπουδαιότητα ἐπὶ τὰ οἰκονομικὰ τοῦ τόπου, καθ' ἣν μάλιστα σιγ-
μὴν διερχόμεθα κρίσιν.

Ἐπὶ ἀπέναντι λοιπὸν τῆς ἐξεγέρσεως ταύτης, ἣτις ἐν τῷ τόπῳ ἐγεννήθη καὶ τῆς
ὁποίας τὴν ἀπήχησιν πολλάκις εἶδον ἐκδηλουμένην ἐντὸς τῆς αἰτιούσης ταύτης, ἐγεν-
νήθη τὸ ζήτημα ἂν ἦτο φρόνιμον, ἂν ἦτο πρέπον νὰ ἐπιμείνωμεν εἰς τὴν ψήφισιν
τῶν νομοσχεδίων τούτων, ὅτε μάλιστα, Κύριοι, μετὰ τὴν λήξιν τοῦ δωδεκαμήνου τῆς
χρήσεως 1908 ἀπεδείχθη ὅτι ἡ ἐκ τῶν φόρων εἰσπραξις κατὰ τὸ 1908 ὑπελείφθη
ἀπέναντι τῶν εἰσπραχθέντων κατὰ τὴν χρῆσιν 1907, ἦτο φρόνιμον νὰ προβῶμεν εἰς
τὴν ἐλάττωσιν φόρου (1) ἀποδίδοντος θετικὴν πρόσδοσιν καὶ νὰ περιμείνωμεν τὴν ἀντι-
κίττασιν τοῦ ποσοῦ τοῦ ἐκ τῆς ἐλαττώσεως προκύψοντος ἐκ τῆς ἀποδόσεως φόρων
κατὰ τῶν ὁποίων ἡ γενικὴ ἐξέγερσις ἀπεδείκνυνεν ὅτι αἱ προβλέψεις περὶ τῆς ἀποδόσεως
αὐτῶν δὲν ἤθελον πραγματοποιηθῇ. Διότι δυστυχῶς ἔχομεν πείραν τοῦ παρελθόντος καὶ
γνωρίζομεν ὅτι ὁσάκις ἐξέγερσις πραγματικὴ ὑπάρχει κατὰ τινος φόρου ἢ ἀπόδοσις αὐτοῦ
οὐδέποτε εἶναι εἰσὶν ἡ ὁποία προβλέπεται

Ἀνέλυσε μετέπειτα ἡ ἀείμνηστος Θεοτόκη τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τῆς
Ἑλλάδος, ἀντέκρουσε τὰς περὶ σπαταλῶν ἐν τῇ διοικήσει αἰτιάσεις, καὶ ὁμιλήσας γενικῶς
ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεώς του, εἶπεν ὡς ἐν ἐπιλόγῃ:

— Ἐν τοιαύτῃ λοιπὸν στάσει πραγμάτων ἦτο δυνατόν νὰ ἐπιμείνωμεν
εἰς τὴν ἄμεσον ψήφισιν τῶν νομοσχεδίων; Αὐτὰ εἶναι, Κύριοι, τὰ ἐπιχειρήματα

Γεώργ. Ν. Θεοτόκης

ἐνεπνεύσθη ἐκ τῆς ιδέας ὅτι εἶναι καθήκον ἡμῶν ἵνα τοὺς νέους ἄνδρας ὑπο-

(1) Τοῦ τῆς ζαχαρώσεως.

στηρίζωμεν καὶ προσπαθήσωμεν νὰ συνετελέσωμεν ὅπως ἴδωμεν αὐτοὺς λαμ-
βάνοντας μέρος εἰς τὴν Κυβέρνησιν τοῦ τόπου.

Μετὰ λύπης λοιπὸν πραγματικῶς εἶδον ἄνδρα τῆς ἀξίας τοῦ κ.
Βουλευτοῦ Πατρῶν ἐγκαταλείποντα τὴν ἀρχήν. Ἀλλὰ παρ' ὅλας τὰς παρακλή-
σεις ἐπέμενεν οὗτος εἰς τὴν παραίτησιν καὶ τότε ἠναγκάσθη νὰ ὑποβάλῃ ταύτην
εἰς τὴν Α. Μεγαλειότητα

* *

Τὸν Γεώργιον Θεοτόκην κτελθόντα τοῦ βήματος διεδέχθη ὁ κ. Κωνστ.
Ἀγγελόπουλος πολιτευτῆς Ἀττικῆς καὶ τέως Πρόεδρος τοῦ Ἑλεγκτικοῦ Συνεδρίου.

Ἡ ἀγόρευσις τοῦ χιουμοριστικῆ ἀλλ' ἐν ταύτῃ καὶ καυστικῇ προῦκάλεσε βαθυ-
τάτην ἐντύπωσιν καὶ ἐχειροκροτήθη ζωηρῶς.

Ὁ κ. Ἀγγελόπουλος ἐνδιέτριψε κυρίως εἰς τὴν ἀνάλυσιν τῆς οἰκονομικῆς
καταστάσεως τοῦ τόπου καὶ εἰς τὴν ἐπίκρισιν τῆς ἀσκηθείσης ὑπὸ τοῦ Θεοτοκικοῦ
κόμματος οἰκονομικῆς πολιτικῆς.

Ἀσχοληθεὶς μὲ τὴν ἐγκατάλειψιν τῶν μέτρων τοῦ Γούναρη ὑπὸ τοῦ Θεοτόκη
εἶπε τὰ ἑξῆς:

— Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ συμβαίνωσι ταῦτα καὶ πῶς ὑμεῖς ἡ πλειονοψη-
φία, πῶς δέχεσθε τοιαῦτα τινά; Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς, ἐὰν εἶναι εἰλικρινῆς καὶ
συναισθάνεται τὰς ὑποχρεώσεις αὐτοῦ, πρέπει νὰ φροντίσῃ περὶ τῆς τιμῆς καὶ
τῆς φιλοτιμίας τῶν συνυπουργῶν τοῦ περισσότερον ἢ περὶ τῆς τοῦ ἑαυτοῦ τοῦ
καὶ ἀφ' ἧς στιγμῆς ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἦτο καθ' ὁλοκληρίαν σύμφωνος μετὰ τοῦ
Ἑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἀφ' ἧς στιγμῆς ἐνεθάρρυνεν αὐτὸν νὰ ὑποβάλῃ
τὰ νομοσχέδια τὰ ὁποῖα ὑπέβαλεν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς, πῶς δὲν ἐννοεῖ ὅτι
ὑπέχει ἴσην εὐθύνην καὶ ὅτι προκαλεῖ σπουδαίαν μομφὴν καὶ ὑπόνοιαν ὅτι δὲν
εἶναι εἰλικρινῆς πρὸς τοὺς συναδέλφους του, ἀξιῶσας τὴν παραίτησιν τοῦ
Ἑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν; Πῶς δὲν ἀκολουθεῖ τὴν τύχην αὐτοῦ; Εἶναι
τοσοῦτον ἔκτροπος ἢ συμπεριφορὰ αὕτη, ὥστε ἐγὼ μὲν τὴν ἀλήθειαν ἀπορῶ πῶς
ἄνθρωποι νοήμονες καὶ ἀξιοπρεπεῖς, ὡς εἶναι οἱ τῆς πλειονοψηφίας, ἀνέχονται
τοιαύτην τακτικὴν καὶ πῶς τὴν μὲν μίαν ἡμέραν χειροκροτοῦσι τὸν ἕνα Ἑπουργὸν
μὲ ἐν ὁρισμένον πρόγραμμα, καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν τὸν ἄλλον ἐρχόμενον μὲ
πρόγραμμα ἐκ διαμέτρου ἀντίθετον. Μήπως ἄραγε πρέπει νὰ μιμῆσθε ἐνταῦθα
τὸ ἐν Αἰγύπτῳ ἄγαλμα τὸ περίφημον τοῦ Μένωνος, τὸ ὅποιον ἐκελάδει ἐκάστην
πρωτὶαν εἰς τὸν ἀνατέλλοντα ἥλιον; Θὰ μελαδῆτε καὶ ὑμεῖς εἰς τὴν ἐκάστοτε
ἐμφάνισιν τῶν Ἑπουργῶν, ἔστω καὶ ἂν ὁ εἰς προτείνει ἐντελῶς τὰ ἀντίθετα τοῦ
ἄλλου;

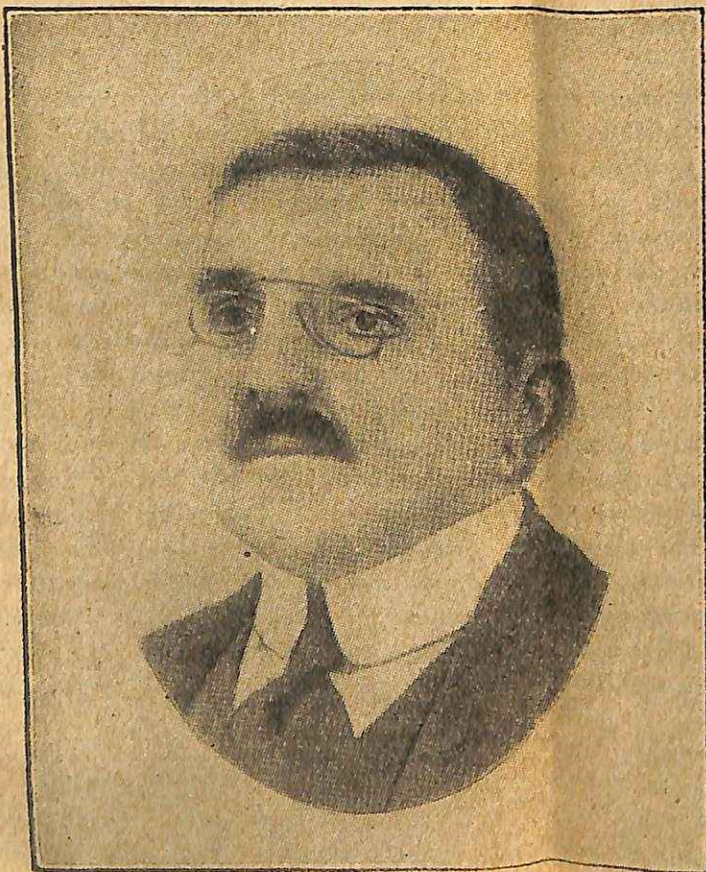
Τὸν κ. Κωνστ. Ἀγγελόπουλον διεδέχθη ἐπὶ τὸ βῆμα ὁ βουλευτῆς Ὑδίας κ.
Ἰωάννης Κουντουριώτης ἐκ τῶν ἐπιτελῶν τοῦ Ραλλικοῦ κόμματος. Ὁ κ. Κουντου-
ριώτης ἐπετέθη δριμύτητα κατὰ τοῦ Θεοτόκη διὰ τὴν ὅλην πολιτείαν τῆς Κυβερνή-
σεως αὐτοῦ, ἀναφερόμενος δὲ εἰς τὸν ἐπίλογον τῆς ἀγορεύσεως τοῦ Θεοτόκη περὶ νέων
ἄνδρων εἶπε τὰ ἑξῆς:

— Καὶ ἐνθυμεῖσθε πάντες τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως ἀνελθόντα
ἐπὶ τὸ βῆμα διὰ νὰ δώσῃ λόγον διὰ τὴν ἴσαν ταύτην ἀποπομπὴν συναδέλφου
τὸν ὅποιον κατάρθωσε διὰ τοῦ δελεαστικωτέρου τρόπου ν' ἀποσπάσῃ ἀπὸ κόμμα
μικρὸν μὲν, ἀλλὰ κόμμα εἰς τὸ ὅποιον μετὰ τῆς κοινωνίας ἡμῶν εἶχε

στηρίξει χρηστὰς ἐλπίδας, κατάρθωσεν ὁ κ. Πρωθυπουργὸς διὰ τῶν μέσων αὐτοῦ νὰ σύρῃ ὀπισθὲν του, διατί; Διὰ νὰ δώσῃ ὠθησιν εἰς τοὺς νέους ἄνδρας; Οὐχί, ἀλλὰ διὰ ν' ἀπαλλαγῇ κωλύματος, διὰ ν' ἀπαλλαγῇ ἐνοχλητικοῦ προσώπου ἐν τῇ Βουλῇ. Καὶ σήμερον ἐρχεται συντετριμμένος νὰ ἐκφράσῃ τὴν λύπην αὐτοῦ ὅτι προσεπάθησε παντὶ σθένει ν' ἀποτρέψῃ τὸν κ. βουλευτὴν Πατρῶν ν' ἀπέλθῃ ἐκ τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀλλὰ κατέστη ἀδύνατον. Καὶ ἐγὼ διέκρινα ἐν τῇ φυσιογνωμίᾳ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ κρυφίαν εὐχαρίστησιν διὰ τὸ πάθημα ἐκεῖνο τοῦ βουλευτοῦ Πατρῶν.

Ἀλλὰ νομίζω, κύριοι, ὅτι τοῦτο δὲν εἶναι πατριωτικόν· ὅταν πράγματι διακρίνει τις ὅτι νέοι ἄνδρες εἶναι ἱκανοὶ ἡμέραν τινὰ ν' ἀντικαταστήσωσιν ἡμᾶς τοὺς γηράσαντας ἐν τῇ πολιτικῇ, τοὺς νέους αὐτοὺς ἄνδρας δὲν πρέπει κατὰ τοιοῦτον τρόπον νὰ θέλῃ νὰ τοὺς καταστήσῃ ἀχρήστους διὰ μέλλουσαν δρᾶσιν....»

Μετὰ τὸν κ. Ι. Κουντουριώτην ὠμίησαν ἐπικρίναντες τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν

Νικόλαος Α. Στράτος

ἐλλείψιν σαφούς καὶ ὠρισμένης οἰκονομικῆς πολιτικῆς ὁ κ. Φωκ. Νέγρης καὶ ὁ μακαρίτης Κ. Καραπάνος, μετ' αὐτοῦ; δέ, προκειμένου νὰ ὁμιλήσῃ ὁ ἀείμνηστος Νικολ. Στράτος διὰ μακρῶν, ἐλύθη ἡ συνεδρίασις διὰ τὴν ἐπομέτιν 17 Φεβρουαρίου.

Κατὰ τὴν συνεδρίασιν αὐτὴν πρῶτος ἔλαβε τὸν λόγον ὁ ἀείμνηστος Νικόλαος Στράτος, ὅστις ἀρχικῶς ἐξήτασεν ἐπισταμένως τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν, ἀνέλυσε τοὺς προϋπολογισμοὺς τῶν τελευταίων ἐτῶν, καὶ ἀπέδειξε τὰ τρωτὰ τῆς ὅλης οἰκονομικῆς πολιτείας τῆς Κυβερνήσεως. Ὁμιλήσας περὶ τῆς ἀσκηθείσης οἰκονομικῆς πολιτικῆς ὑπὸ τοῦ μακαρίτου Σιμοπούλου εἰσήλθε τέλος εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς τοῦ Δημ. Γούναρη καὶ εἶπε:

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Α. ΣΤΡΑΤΟΣ.

— Ἀντιθέτως τούτοις, (δηλαδή τῆς προτέρας οἰκονομικῆς πολιτικῆς) ἀνεπτύχθη θεωρία ἀντικρὺς ἀντικειμένη πρὸς τὸ σύστημα τὸ μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἐφαρμοζόμενον, θεωρία ὑποστηρίζουσα ὅτι ὀφείλομεν νὰ ἐγκαταστήσωμεν τοὺς ἀμέσους πόρους ὡς πρωτίστης οἰκονομικῆς σημασίας, ἐλαφρύνωμεν δὲ τοὺς παλαιούς.

Τὴν θεωρίαν αὐτὴν ἀνέπτυξε μετ' ἐπιμονῆς ὁλόκληρος ὁμὰς ἀποτελοῦσα κόμμα ἰδιαίτερον(1), τοῦ ὁποίου συμμετέσχε καὶ ὁ τέως Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ἀναμνηστικῶς δὲ πάντες ὅτι ὑπέρμαχος τῆς θεωρίας αὐτῆς ζωηρότερος παντὸς ἄλλου ὑπῆρξεν ὁ παραιτηθεὶς ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ἀναμνηστικῶς δὲ βεβαίως τῶν κοινοβουλευτικῶν μαχῶν αὐτῆς συνήφθησαν μετὰ τῶν ἀποτελούντων τὴν ὁμᾶδα ἐκείνην ἀφ' ἐνός, ἀφ' ἑτέρου δὲ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ ἀείμνηστου ἐκ Παρνασίδος βουλευτοῦ Σιμοπούλου. Ριζικὴ ἀντίθεσις οἰκονομικῶν θεωριῶν διεχώριζε τὸ κόμμα τοῦ ὁποίου μετείχε ὁ ἀείμνηστος Σιμόπουλος καὶ τὸ κόμμα τοῦ ὁποίου μετέσχε ὁ τέως κ. Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν, βουλευτῆς ἐκ Πατρῶν. Καὶ ὅμως ἡμέραν τινὰ, τοῦ ἀείμνηστου Σιμοπούλου παρατηθέντος, βλέπομεν συνθηκολογοῦντα τὸν ἀξιώτιμον κ. βουλευτὴν Πατρῶν μετὰ τῆς Κυβερνήσεως.

«Τί ἐσήμεριεν ἡ συνθηκολόγησις αὕτη; Ἡ συνθηκολόγησις αὕτη ἐσήμεριεν τὴν ἀπόφρσιν καὶ τὴν πρόθεσιν τοῦ κ. βουλευτοῦ Πατρῶν ὅπως ἀναλάβῃ τὸ Ὑπουργικὸν χαρτοφυλάκιον, ἵνα χρισθῇ Ὑπουργός; Ἐσήμεριεν ἐγκατάλειψιν πάσης ἰδέας καὶ πάσης ἀρχῆς οἰκονομικῆς αὐτοῦ;

«Βεβαίως ὄχι!»

«Ἐχομεν τὸ δεδομένον ὅτι τοιοῦτόν τι δὲν ἐσήμεριεν, ἔχομεν τὸ δεδομένον ὅτι ὁ κ. βουλευτὴς Πατρῶν εἰσήλθεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν πιστεύων εἰς ὅσα διεκήρυξεν ἐν τῇ Βουλῇ καὶ ἀποφασισμένους ὦν νὰ ἐφαρμόσῃ ταῦτα.

«Καὶ ἕτερον γεγονός ἐπιμαρτυροῦν τοῦτο εἶναι ὅτι ὁ κ. βουλευτὴς Πατρῶν ὁ ὑποστηρικτὴς τῶν θεωριῶν τούτων προσῆλθεν εἰς τὴν Βουλὴν προσάγων προϋπολογισμὸν μετὰ νομοσχεδίων στηριζομένων ἐπὶ τῶν ἀρχῶν τὰς ὁποίας πρότερον ἀνέπτυσε. Προσῆλθε καὶ ὡς Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, εἰσηγήθη τὴν μεταβολὴν τῆς τελωνειακῆς κατευθύνσεως, τὴν μείωσιν τῶν τελωνειακῶν δασμῶν, καὶ ἀφ' ἑτέρου εἰσηγήθη τὴν ἐπαύξησιν ἑτέρων φορολογικῶν βαρῶν πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν κενῶν τὰ ὅποια ἡ μείωσις τῶν τελωνειακῶν δασμῶν ἤθελεν ἐπενέγκῃ. Ἐφ' ὅσον δὲ ἔχομεν τὸν κ. βουλευτὴν ἐκ Πατρῶν εἰσηγησάμενον τοιοῦτον προϋπολογισμὸν μετὰ τοιούτων συναφῶν νομοσχεδίων, ὡς Ὑπουργὸν Κυβερνήσεως ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ κ. βουλευτοῦ ἐκ Κερκύρας, ὑπάρχει τὸ δεδομένον ἐν τῇ Βουλῇ ὅτι ἡ Κυβέρνησις ὁλόκληρος ἐνεστερνίσθη τὰς ἰδέας τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ ὑπὸ τὸ οἰκονομικὸν τοῦτο πρόγραμμα προσῆλθεν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς.

«Ἄλλ' ὅτι ὁ πρῶτον Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ἐπίστευε μετὰ πεποιθήσεως εἰς τὰς ἰδέας ταύτας ἀπεδείχθη ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἐθεωρήθη ἀναγκαία ἡ μεταβολὴ τῆς οἰκονομικῆς κατευθύνσεως, τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἀπέρριψε τὸ Ὑπουργικὸν χαρτοφυλάκιον.

«Καὶ δύναμαι ἤδη νὰ ἐρωτήσω: Καθ' ἣν ὥραν ὁ κ. βουλευτὴς Πατρῶν ἀνελάμβανε τὸ ὑπουργικὸν χαρτοφυλάκιον, κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην, ναί, ἢ ὄχι, ἀπερρίπτετο εἰς τὸν κάλαθον τῶν ἀχρήστων ἢ μέχρι τῆς ὥρας ἐκείνης προτανεύσασα ἐν τῇ Κυβερνήσει οἰκονομικὴ πολιτικὴ; Καθ' ἣν ὥραν ὁ κ. βουλευτὴς Πατρῶν εἰσήρχετο πανίσχυρος εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν ἐκυριάρχει, ναί, ἢ ὄχι, ἐν τῇ Κυβερνήσει ἡ θεωρία αὐτοῦ ἡ οἰκονομικὴ; Ἡ Κυβέρνησις ἐν τῇ οἰκονομικῇ πολιτικῇ τῆς κατηνύνητο πλέον ναί ἢ ὄχι, πρὸς τὰς ἰδέας, πρὸς τὰς ἀρχὰς τοῦ κ. βουλευτοῦ Πατρῶν; Δύναται τις ν' ἀρνηθῇ ὅτι λαμβανομένης ὑπὸ σοβαρῶν ἔποψιν τῆς ἱστορίας τῶν ἐν Ἑλλάδι οἰκονομικῶν προγραμμάτων καὶ θεωρουμένου τοῦ κ. βουλευτοῦ Πατρῶν ὡς συμβόλου ὠρισμένων οἰκονομικῶν ἀρχῶν, ἡ

(1) Ἡ ὁμὰς τῶν Ἰαπώνων

Κυβέρνησις εἰς ἣν Κυρίαρχος εἰσῆλθεν ὡς ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὁ κ. βουλευτὴς Πατρῶν, ἔφερε κατ' ἐξοχὴν τὸν χαρακτηριστὴρα Κυβερνήσεως Γούναρη; Καὶ δύναμαι ἤδη νὰ ἐρωτήσω. Τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἐξέλιπεν ὁ κ. Γούναρης, τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἐπαυσεν ἡ Κυβέρνησις φέρουσα τὴν σφραγίδα τῶν ιδεῶν καὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ κ. Γούναρη, ποῖον πρόγραμμα ἔχει πλέον ἡ Κυβέρνησις Θεοτόκη; Ἐπανερχεται εἰς τὰς οἰκονομικὰς ιδέας τὰς ἀπορριφθείσας; Ἐχει νέας ιδέας; Ὁφείλει νὰ τὰς εἴπῃ. Αἱ Κυβερνήσεις αἱ σωφρονούσαι δὲν ἀποβλέπουσι μόνον κατὰ τὸν καθορισμὸν τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς εἰς τὰ σήμερον συμβαίνοντα ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ μετὰ ἔτη συμβησόμενα, οὐδὲ ἀπορρίπτονται τὰ οἰκονομικὰ προγράμματα καθημερινῶς ὡς ρυπανθέντα ἐσώρρουχα!.....»

Συνεχίζων ὁ ἀείμνηστος Νικόλαος Στράτος ἡσχολήθη μὲ τὴν τόσον τρωθεῖσαν Ὑπουργικὴν ἀλληλεγγύην καὶ εἶπε τὰ κάτωθι:

— «..... Τὰ γενόμενα ἀποτελοῦσι κατάργησιν πάσης ἐννοίας Ὑπουργικῆς ἀλληλεγγύης, κατάργησιν τῆς βάσεως καὶ τοῦ ρυθμοῦ τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος. Τὸ ζήτημα δὲ τοῦτο δὲν ἐνδιαφέρει μόνον ἡμᾶς ἀλλὰ καὶ τὴν χώραν ὁλόκληρον. Ζητεῖτε δὲ νὰ καλύψετε τὰ γενόμενα ἰσχυρίζουνοι ὅτι ἐπεξητήσατε τὴν ἀνάδειξιν νέων ἀνδρῶν συμφώνως πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς χώρας. Ἡ χώρα ὁλόκληρος ἐνδιαφέρεται βεβαίως ὑπὲρ τῆς ἀναδείξεως νέων ἀνδρῶν καὶ ὑπὲρ τῆς συμμετοχῆς τούτων εἰς τὴν διοίκησιν τῶν κοινῶν καὶ ὑπὲρ τῆς παρασκευῆς τῶν νέων ἀνδρῶν διὰ τὴν διαδοχὴν τῶν παλαιότερων.

«Ἡ χώρα ἀνεζήτησε περὶ ὑμᾶς ἕνα ἀνέυρη νέον ἄνδρα, ὁ ἀνὴρ δ' οὗτος ἦτο μόνον ἐκεῖνος ὅστις ἐκάθητο παρ' ὑμῶν μέχρι πρὸ ὀλέγων ἡμερῶν, διότι προσῆλθε πρὸς ὑμᾶς δακτυλοδεικτούμενος ὁ ὡς ἄξιος ὑπὸ τῆς χώρας ὁλοκλήρου καὶ ἐκλήθη παρ' ὑμῶν ὡς συνεργάτης τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὑπόειν ἐνεδεικνύετο πρὸς τοῦτο ὑπὸ τῆς κοινῆς γνώμης. Ἀλλὰ τὸν νέον τοῦτον ἄνδρα ἐθάψατε μετὰ τιμῶν καὶ τῆς θεούσης νεκρολογίας καθ' ἣν στιγμὴν ἡ ἀντίδρασις τῶν πληττομένων ὑπὸ τῶν μέτρων τοῦ συμφερόντων ἐζήτει ἐν ὅρμῃ. Ἐὰν ἔχῃτε παρ' ὑμῶν πλέον νέους ἄνδρας, εἶναι οὗτοι μόνον νέοι ἕως καθ' ἡλικίαν, δὲν εἶναι ὅμως καὶ κατὰ τὰς ιδέας οὐδὲ κατὰ τὰς ἀρχὰς καὶ τὸν χαρακτήρα!...»

Τὸν Νικόλ. Στράτον διεδέχθη ἐπὶ τὸ βῆμα ὁ ἀείμνηστος Κυριακούλης Μαυρομιχάλης, ὅστις ἀρχόμενος τῆς κατὰ τῆς Κυβερνήσεως ἐπιθέσεως τοῦ εἶπεν ὅτι ἡ παραίτησις τοῦ Δημ. Γούναρη καὶ ἡ ἐγκατάλειψις τοῦ οἰκονομικοῦ αὐτοῦ προγράμματος ἀνεμόνοντο, ἔφ' ὅσον ἦτο φανερόν ὅτι ὁ λαὸς δὲν ἦτο δυνατόν ν' ἀνεχθῇ νέους φόρους.

— «Δὲν ἐξετάζομεν, Κύριοι, τί ἐγένετο ἐν τῇ τρικυμίᾳ τῶν Ὑπουργικῶν ἀντικαταστάσεων ἡ Κυβερνητικὴ ἀλληλεγγύη. Διότι ἡ Κυβερνητικὴ ἀλληλεγγύη, πρέπει νὰ τὸ εἴπωμεν, συνετρίβη καὶ ἐθρυματίσθη ὑπὸ τοὺς πόδας τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ. Καὶ δὲν ἐξηφανίσθη μόνον διὰ τοὺς Ὑπουργούς, διὰ τὰς πράξεις δηλονότι ἐκείνας αἰτίνες ἀφορῶσι ζητήματα μόνον ὑπερρεσιακά, ἀλλὰ συνετρίβη καὶ διὰ τὰς πράξεις ἐκείνας τῶν Ὑπουργῶν αἰτίνες ἀφορῶσιν εἰς πολὺ γενικώτερα ζητήματα οἷα εἶναι τὰ νομοσχέδια τὰ ὁποῖα ὑπε-

βλήθησαν ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τὰ ὁποῖα θίγουν τὴν εὐθύνην ὁλοκλήρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.....»

Κυριακ. Π. Μαυρομιχάλης

ἀφορμὴν καὶ εἰς παραίτησιν ὁλοκλήρου τῆς Κυβερνήσεως.....»

Μετὰ τὸν Ἰάπωνά Ἐμμανουὴλ Ρέπουλην ἀνῆλθε τὸ βῆμα ὁ αἰοίδιμος Στέφανος Δραγούμης. Ἀντιθέτως πρὸς τὴν σφοδρότητα τῆς ἐπιθέσεως τῶν προλαλησάντων ρητόρων, οἱ Κυρ. Μαυρομιχάλης καὶ Στέφ. Δραγούμης ὁμίλησαν μὲν μετὰ γλώσσης πλήρους ἐννοιῶν, ἀλλ' ἀπληγαμένη; βιαιότητος. Ἰδοὺ σημεία τινὰ τῆς ἀγορεύσεως τοῦ Στεφ. Δραγούμη.

«Ὁφείλω, Κύριε Πρόεδρε νὰ ὁμολογήσω εἰς τὴν Βουλὴν ὅτι ὑπὸ συνθήκας οἰκογενειακὰς ἰδιαζόντως στενοχώρους ἀναγκάζομαι νὰ λάβω τὸν λόγον, ὅπως κατὰ καθήκον ὀλίγα εἴπω ἐν τῇ συζητήσει ταύτῃ, ἐν ἣ πολλὰ καὶ κάλλιστα καὶ κατάλληλα ἐλέχθησαν ὑπὸ πολλῶν περὶ τῆς δεινότητος τοῦ τραύματος ὅπερ ἐπηνέχθη κατὰ τῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως. Διότι χάος ἀληθὲς ἠνοίχθη ἐν τῇ Πολιτείᾳ διὰ τῆς μεμονωμένης παραίτησεως ἐνδὸς Ὑπουργοῦ, ἥτις ὑπὸ ἄλλας συνθήκας ἴσως ἦτο δυνατόν νὰ παραβλεφθῇ ὡς σύνηθες γεγονός.

Ὁ Ὑπουργὸς οὗτος, εἰσελθὼν εἰς τὴν Κυβέρνησιν καὶ παρασκευάσας καὶ συμπαρασκευάσας μετ' αὐτῆς, ὡς πάντες πιστεύομεν, τὸ πρόγραμμα τὸ οἰκονομικόν; τὸ ἀρμόζον εἰς τὰς περιστάσεις τὰς παρούσας τῆς Ἑλλάδος, ὁ Ὑπουργὸς οὗτος προσῆλθεν ἐνταῦθα τῇ 18ῃ Νοεμβρίου καὶ ἀνελθὼν τὸ βῆμα ἐξέθηκεν εἰς ἡμᾶς τὰς κυβερνητικὰς ιδέας ἐν μακροτάτῃ ἀγορεύσει, ἥτις καὶ προανήγγειλε τὰ νομοσχέδια τὰ κατοπτρίζοντα τὴν οἰκονομικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως, τὴν πολιτικὴν τὴν οἰκονομικὴν, ἥτις βεβαίως ἀντικατοπτρίζει τὴν ὅλην πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως, τὴν συνδεομένην πρὸς τὰ ἐσωτερικὰ καὶ ἐξωτερικὰ συμφέροντα τῆς Χώρας.

Πάντες ἐπιστεύσαμεν τότε—μὴ ἐπιστήσαντες ἐπαρκῶς τὴν προσοχὴν εἰς τὸν τρόπον καθ' ὃν τὸ πρόγραμμα τοῦτο διευπλώθη ἐνταῦθα—ὅτι ἀπὸ τοῦ ἐυγλώττου στόματος τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, τοῦ νέου ἀνδρός, τοῦ

κ. βουλευτοῦ Πατρῶν, ἐξήρχοντο λόγοι περὶ τῶν ιδεῶν αὐτοῦ τῶν οικονομικῶν, εἰς ἃς προηγουμένως ἔδωκε τὴν συναίνεσιν αὐτῆς ὁλόκληρος ἡ Κυβέρνησις· ὅτι αἱ ιδέαι αὐτοῦ αἱ οικονομικαὶ ἦσαν ἐν γένει ιδέαι τῆς Κυβερνήσεως, ἥς ἀπετέλει ἐπιφανὲς μέλος».

Περαιτέρω ὁ Στέφ. Δραγοῦμης κατέκρινε τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν παρέλκυσιν τῶν νομοσχεδίων Γούναρη καὶ εἶπε:

— « Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ὑπῆρξε τὸ ἀκούσιον ἢ ἐκούσιον θῦμα τῶν διαθέσεων τῆς Κυβερνήσεως ἥς μετέσχε, τῶν διαθέσεων τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως ἐκείνης ὅφ' ὃν ἐνόμισεν ὅτι ἡ ἀνάγκη νὰ ὑπηρετηθῶσι τὰ πράγματα τῆς πατρίδος ἢ νὰ ἀγκασθῇ αὐτὸν νὰ ταχθῇ! . . . »

Ὑπῆρξαν αὐτόχρομα ἱστορικαὶ αἱ δύο αὗται συνεδριάσεις τῆς Ἑλληνικῆς Βουλῆς ἡ παραίτησις τοῦ Γούναρη, δὲν ἐθεωρήθη ὡς ἀπλὴ παραίτησις ἐνὸς Ὑπουργοῦ, ἀλλ' ὡς ἀνατροπὴ ἐνὸς ὁλοκλήρου πολιτικοῦ συστήματος. Τοῦτο ἐτονίσθη παρ' ὅλων τῶν ἐπιφανῶν τοῦ Κοινοβουλίου τῶν ὁποίων τὰς ἀγορεύσεις ἐν περιλήψει παρεθέσαμεν ἄνωτέρω. Κατὰ τὴν δευτέραν συνεδρίαν καθ' ἣν ἐδευτερολόγησαν οἱ ἀείμνηστοι Θεοτόκης, Ράλλης, Στράτος καὶ Δραγοῦμης, διηγγελήθησαν τρεῖς ψηφοφορίαι καθ' ἃς ἀπεδείχθη ἀδιάσπαστος ἡ Θεοτοκική πλειοψηφία καὶ μετ' ἀφοσιώσεως ἀποβλέπουσα πρὸς τὸν ἀείμνηστον Γεώργιον Θεοτόκην.

Ὁ Δημήτριος Γούναρης δὲν παρέστη κατὰ τὰς συνεδριάσεις ἐκείνας τῆς Βουλῆς. Ἡ μὴ παράστασις του κατεκρίθη καὶ παρὰ τῶν ἀντιπολιτευομένων ἐφημερίδων καὶ παρὰ τῶν ἀντιπολιτευομένων βουλευτῶν. Εἰς τὰς αἰτιάσεις ἐκείνας ὁ Γούναρης οὐδὲν ἀπήντησεν. Ἦτο εὐνόητον ὅμως ὅτι ἡ παράστασις τοῦ Γούναρη κατὰ τὰς συνεδριάσεις ἐκείνας, θὰ ἐδημιούργει ἐξόχως δύσκολον τὴν θέσιν τῆς Κυβερνήσεως Θεοτόκη, διότι ὁ Γούναρης θὰ ἐθεώρει ἐπιβεβλημένον νὰ ἐκθέσῃ τὰς ἀπόψεις του, αἵτινες θὰ παρεῖχον ἀφορμὴν εἰς σφοδρότερα ἐπιθέσεις κατὰ τοῦ Θεοτόκη τῶν ἀντιπολιτευομένων αὐτόν.

Δεδομένου δὲ ὅτι ὁ Γούναρης παραιτηθεὶς τοῦ ὑπουργικοῦ ἀξιώματος προέβη εἰς τὴν κατηγορηματικὴν δήλωσιν ὅτι παρέμενε πιστὸς εἰς τὰς Θεοτοκικὰς τάξεις ἢ παρὰ τὰς ἐκείνων συνεδριάσεις, καθ' ἃς συνεζητήθη ἡ ἐκ τῆς Κυβερνήσεως ἀποχώρησις του, δὲν θὰ ἦ ὁ ἐξυπηρετικὴ διὰ τὴν Κυβέρνησιν. Ἐπρωτίμῃσε λοιπὸν ν' ἀπόσχῃ τῶν συνεδριάσεων ἐκείνων καὶ τῶν σχετικῶν πρὸς τὴν παραίτησιν του συζητήσεων, διότι ἡ παράστασις του οὐδένα σκοπὸν θὰ ἐξυπηρετεῖ. Ὁ Γούναρης ἦτο τὸ σύμβολον μιᾶς οικονομικῆς πολιτικῆς. Ἡ πολιτικὴ ἐκείνη, ἐθεωρήθη ἀπὸ τὴν κυβερνώσαν πλειοψηφίαν, — ἥτις ἀπεδείχθη σταθερὰ — ἀνεφάρμοστος. Βεβαίως τις ὅτι ἡ Βουλὴ, ἂν ὁ Γούναρης προέστατο κατὰ τὴν συζήτησιν, θὰ συνεφώνει πρὸς τὰς ἀπόψεις τοῦ Γούναρη καὶ θ' ἀνέτρεπε τὴν Κυβέρνησιν, δὲν ὑπῆρχε. Ἀλλὰ καὶ ἂν τοῦτο συνέβαινε, θὰ ἐκαλεῖτο ὁ Γούναρης νὰ ἐφαρμόσῃ τὴν οικονομικὴν αὐτοῦ πολιτικὴν; Ὁχι! Διότι ἡ θὰ ἐκαλεῖτο ὁ ἀρχηγὸς τῆς μείζονος ἀντιπολιτεύσεως Δημ. Ράλλης ἐπὶ τὴν ἀρχὴν — ὅποτε ἡ συνεργασία τοῦ Γούναρη ἀπεκλείετο ἐφ' ὅσον τὸ Ραλλικὸν κόμμα εἶχεν υἱοθετήσῃ τὸν ἀγῶνα τῶν Ἐταιριῶν καὶ κεφαλαιοκρατῶν κατὰ τῶν νομοσχεδίων Γούναρη, — ἡ θὰ ἐκαλεῖτο ὁ λαὸς εἰς τὰς κάλπας. Ἐκρίνε λοιπὸν ὡς ἄσκοπον τὴν συμμετοχὴν του εἰς τὰς συζητήσεις ἐκείνας ὁ Γούναρης καὶ ἐπρωτίμῃσε τὴν κατάκρισιν ἀπὸ τὴν δημοσίᾳ δυσχερεῖων εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἥτις ἀπολαμβάνουσα τῆς ἐμπιστοσύνης τῆς Βουλῆς ἔπρεπε ν' ἀφειδῇ ἀπερίσπαστος εἰς τὴν διακυβέρνησιν τῆς χώρας.

Ἐξέγερσις τοῦ Τύπου.

Ὁ Ἀθηναῖος καὶ ἐπαρχιακὸς τύπος ἐσχολίασε μετ' ἄκρας δυσμενείας διὰ τὸν Θεοτόκην τὴν παραίτησιν τοῦ Γούναρη. Παραθέτομεν κατωτέρω περιλήψεις μόνον τῶν ἀρθρῶν τοῦ τύπου διότι ἡ ἀναδημοσίευσίς ὅλων τῶν γραφέντων τότε θὰ κατελάμβανε ἀπείρους σελίδας τοῦ παρόντος βιβλίου.

« Ἀκρόπολις » — Ἐγινε καὶ αὐτὸ τὸ θαῦμα! « Ἀς συγχαρῶμεν ὅλοι τοὺς εαυτοὺς μας. Ἑλλην πολυτενόμενος ἐπέταξε τὸ Ὑπουργικὸν χαρτοφυλάκιον.

Ἐνῶ ἔως τώρα ὁ κανὼν μας ἦτο νὰ γίνωνται τοῦ μ. π. ε.ς ἐνεκα αὐτοῦ. Ὁ κ. Δημήτριος Γούναρης καὶ μόνον μετ' αὐτὴν πράξιν αὐτὴν ἔκαμεν ἱστορίαν εἰς τὸ ὄνομά του!

« Νέον Ἀστὺ » — Ὁ κ. Γούναρης συνδέσας τὴν ἐν τῇ Κυβερνήσει παραμονὴν του ἐκ τῆς προτάξεως τῶν οικονομικῶν νομοσχεδίων, ὑπέβαλε χθὲς τὴν παραίτησιν του Ὁ κ. Γούναρης ἀπέδειξεν οὕτω, ὅτι ἐννοεῖ νὰ ἐμμένῃ εἰς τὰς γνώμας του καὶ ὅτι τὸ χαρτοφυλάκιον δὲν θεωρεῖ ὡς σκοπὸν ἀλλ' ὡς μέσον ἐφαρμογῆς ὁρισμένης πολιτικῆς. Διὰ τῆς παραίτησεως τοῦ κ. Γούναρη ἡ Κυβέρνησις στερεῖται ἐπιφανοῦς πολιτευτοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον οὐκ ἀδίκως οἱ πολλοὶ διαβλέπουν μέλλον εὐρὺ καὶ δρᾶσιν ἰσχυρὰν»

« Ὁ Ρωμηός » — Ἡ παραίτησις τοῦ Δημ. Γούναρη, ἠνάγκασε τὸν ποιητὴν Γεώργιον Σουρὴν νὰ ξεσπάσῃ εἰς ἀγρίαν σάτυραν κατὰ τοῦ Θεοτόκη εἰς τὸν « Ρωμηόν » του. Κάτωθι μιᾶς γελοιογραφίας καθ' ἣν ὁ ἀείμνηστος Γεώργιος Θεοτόκης; εἰκονίζεται φορτῶντων εἰς ἓνα πετεινὸν τὰ μεταρρυθμιστικὰ νομοσχέδια τοῦ Δημ. Γούναρη ἔγραφε:

Γελῶντας μετ' ὁν Πατρινὸν
τὰ φόρτωσε στὸν πετεινὸν

Καὶ ἐσχολίαζε μετ' ὁ σπινθηροβόλον πνεῦμα του ὡς; ἐξῆς τὴν παραίτησιν.

Ψάλλωμεν Γουναριάδα
συγκινοῦσαν τὴν Ἑλλάδα

Σὺ τετραπέρατη Θεὰ καὶ μεθ' ἡμῶν γενοῦ
καὶ Κόντε μῆνιν ἄειδε καὶ μῆνιν Πατρινοῦ
Ποιὸς τάχατε τοὺς ἐσπρωξε σὲ κάκια καὶ σὲ μάχη
κανεῖς δὲν ξεύρεις τίποτε· μὰ λὲν ὁ Κερκυραῖος
τοῦ Πατρινοῦ τὰ σχέδια πῶς τάχε στὸ στομάχι
καὶ αὐτοὺς πρὸς παραίτησιν ἐφέρετο μοιραίως . . .

Πάρτα πίσω! δὲν τὰ παίρνω
κι' ἄλλα λόγια βρὲ παιδιά
τοῦ Κορφαῖτη τὸ Κουβέρο
μοῦβαλε τρικλοποδιὰ . . .

Τῆς μείζονος καὶ ἐλάσσονος φοικτὸν ἠκούσθη μέλος
καὶ ὁ Γούναρης ὁ Πατρινὸς τοιοῦτον εἶχε τέλος
καὶ ὁ Ράλλης γὰρ τὸν Κόντε μᾶς ἔλεγε μετὰ κύρους
πῶς εὐκόλα τοὺς Ὑπουργοὺς ἀλλάζει σὰν μαγείρους
Κάνει καινούργιους τοὺς παλαιοὺς, τώρα τὴν Πάτρ' ἀφίνει
τώρα τὰ πρῶτα σχέδια τὰ βάζει σὲ κοφίνι . . .

« Νέα Ἡμέρα Τεργέστης » — « Ὁ κ. Θεοτόκης ἀπεπειράθη νὰ παραπέμψῃ τὰ νομοσχέδια τοῦ κ. Γούναρη εἰς τὰς Ἑλληνικὰς Κἀλύδας. Ὁ ἐκ Πατρῶν ὅμως πολιτευτὴς θεωρήσας ὅτι ἀνεῖν τῆς ἐργασίας του δὲν εἶχε θέσιν ὡς Ὑπουργὸς, ὑπέβαλε πάραυτα τὴν παραίτησιν του, ἀνταλλάσσων οὕτω τὴν ὑψηλὴν αὐτοῦ πολιτικὴν θέσιν πρὸς πολὺ ὑψηλοτέραν ἐν τῇ λαϊκῇ ἐκτιμῇ»

« Καίροί » « Ἡ δὲ ἀτυχὴς πτώσις τοῦ Γούναρη δύναται νὰ κληθῇ ζημία Ἑθνικὴ Πολιτευτὴς εὐγλωττος, διακρινόμενος εἰς τὸ στάδιον τῆς κοινοβουλευτικῆς οἰκονομίας

νομοδιδάσκαλος ἐκ τῶν πρωτεύοντων, γλωσσομαθὴς ὑπὲρ πάντα ἄλλον, καὶ ἐπιστήμων ἀληθῶς προσηλωμένος εἰς τὴν ἐργασίαν καὶ τὴν μελέτην, ἀγαπῶν μετὰ πόθου τὴν Πατρίδα καὶ ἔχων τὴν φιλοτιμίαν νὰ διακριθῇ ἐν τῇ πολιτικῇ σταδίῳ, διακρινόμενος δὲ ἐπὶ ὀρθοφροσύνῃ καὶ εὐγενεῖ συμπεριφορᾷ, δύναται ν' ἀποδώσῃ εἰς τὴν ἐρημωθείσαν πολιτικὴν σκηνὴν εὐδόκιμον ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΗΝ καὶ εἰς τὸ ἔθνος ἐξέχοντα πολιτικόν»

Ἡ «Πατρίς» τοῦ κ. Σπ. Σίμου, ἐμαίνετο κυριολεκτικῶς διὰ τὸν ἐξαναγκασμὸν τοῦ Γούναρη εἰς παραίτησιν.

15 Φεβρουαρίου 1909.

— «Σπανίως, σπανιώτατα, ἐὰν μὴ οὐδέποτε ἐν Ἑλλάδι οἱ ὑπουργοὶ παραιτοῦνται διὰ λόγους ὁμοίους πρὸς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἤγαγον εἰς τὴν ἀπόφασιν τὸν διαπρεπῆ ἐκ Πατρῶν πολιτευτὴν νὰ καταθέσῃ τὴν ἀρχήν.»

— «Ἐὰν ἔπεσε σήμερον, ἔπεσε διὰ τὴν ὑψωθῇ αὐτοῦ ἰσχυρότερος καὶ ἐπιβλητικώτερος, παρόμοιος πρὸς τὰς ὑψικαρήνους ἐκείνας δρῦς, τῶν ὁποίων ἡ κορυφή, δὲν πτοεῖται ἀπὸ τοὺς κεραυνούς, διότι ἀπὸ τῶν κλώνων τῶν εὐχῆμων καὶ τοῦ εὐδωστοῦ καὶ ὕγιους αὐτῶν κορμοῦ, ἀναπηδᾷ δολόκληρος ζωὴ πάλλυνσα, καὶ δύναμις ἀκατάβλητος, μέλλουσα νὰ δεσπόσῃ καὶ νὰ κυριαρχήσῃ!»

«Ἐμπρὸς» — «Ἀσχέτως πρὸς τὴν οὐσίαν τῶν λόγων, οἵτινες ἤγαγον τὸν τέως Ὑπουργὸν εἰς τὴν ἀπόφασιν ταύτην, ἡ παραίτησίς του πρέπει νὰ ἐξαρθῇ ὡς φωτεινὸν δείγμα πολιτικῆς αὐτοπεποιθήσεως τὴν ὁποίαν μάτην δύναται τις ν' ἀναζητήσῃ ἐν τῇ τόπῳ τούτου».

Ἡ «Ἐσπερινή» — «Τὸν κ. Γούναρην οἱ ἀντίπαλοί του πολλάκις τὸν εἶχον κατηγορήσει ἐπὶ Ὑπουργοθηρίᾳ. Καὶ ἐκεῖνος θέλων νὰ διαφεύσῃ αὐτοῦς καὶ νὰ καταδείξῃ, ὅτι, ἄλλαι βλέψεις ὑψηλότεραι ἀνεβίβασαν αὐτὸν εἰς τὸν Ὑπουργικὸν θώκον, παρητήθη».

Ἡ «Ἐστία» ἡ ὁποία ἀδιαλλάκτως ἐπολέμησε τὸν Γούναρην ὡς Ὑπουργὸν καὶ ἤτις κατέκρινε τὴν μετὰστασίν του εἰς τὸ Θεοτοκικὸν κόμμα, ἐν τούτοις ἐκ πνεύματος δικαιοσύνης, ἔγραψε τὰ ἑξῆς:

« » Ἐχει ὅμως ὑπὲρ ἑαυτοῦ τοῦλάχιστον τὸ ὅτι δὲν παρυσύθη μέχρις ἐσχάτων καὶ ὅτι ἐπροτίμησε σοφώτατα νὰ ἐγκαταλείψῃ ἀπὸ τοῦδε τὸ χαρτοφυλάκιον, μαρτυρῶν οὕτω τὴν ἰδίαν τοῦλάχιστον πεποιθῆσιν ἐπὶ τὴν χρησιμότητα, τὴν τοσοῦτον πανταχόθεν ἀμφιωβηθηθεῖσαν, τῶν οἰκονομικῶν του μέτρων.»

Ἡ «Ἀκρόπολις» τῆς 16 Φεβρουαρίου 1909 ὑπὸ τὸν τίτλον «ὁ Γούναρης» ἐδημοσίευσεν τὸ κάτωθι ἀρθρὸν τοῦ ἀειμνήσιου Γαβριηλίδου:

«Πῶς θὰ εἰσέλθῃ σήμερον εἰς τὴν Βουλὴν ἡ Κυβέρνησις τοῦ κ. Γ. Θεοτόκη χωρὶς τὸν κ. Δ. Γούναρην; Ἀσθενεστερά; Ἰσχυροτέρα;

Ἡ ἀπάντησις εἶναι πρόχειρος.

Ὑπὸ Ἠθικὴν ἔποψιν ὅχι πλέον ἀσθενής. Ἀλλὰ χρεοκοπημένη. Κυβέρνησις εἰς τῆς ὁποίας τὸ κλίμα δὲν δύναται νὰ ζήσῃ ἕνας Γούναρης καὶ ἀπὸ ἀφυξίαν τὸ κόβῃ λάσπη, εἶναι Κυβέρνησις διὰ τοὺς ἀποθέτας. Ἀλλ' ὑπὸ κοινοβουλευτικὴν, ὑποθέτομεν ὅτι θὰ εἰσέλθῃ ἱαχυροτέρα ἢ πρίν. Διότι ὁ αἰρεσιάρχης ἐξεβλήθη ἀπὸ τὸ ἡγουμενοσυμβούλιον, τὸ ὁποῖον παρουσιάζεται οὕτως ὀρθοδοξώτερον. Ἐστὶ τὸ χάσμα μετὰ τῆς Κυβερνήσεως Θεοτόκη καὶ τῶν Ἡγουμενοσυμβούλων τῶν δύο ἄλλων πολιτικῶν κομμάτων Πάλλη καὶ Μανρομηγάλη, ἀφ' ἑνός, καὶ τοῦ δυσφοροῦντος λαοῦ ἀφ' ἑτέρου, ἐφ' ὅσον δείχνει σημεῖα ζωῆς, διανοίγεται εὐρύτερον. Ὁ κ. Δ. Γούναρης μὲ τὴν ἐλάττωσιν τοῦ δασμοῦ τῆς ζαχαρέως, μὲ τὰς ἐπαγγελίας του περὶ ἀναθεωρήσεως τοῦ δασμολογίου ἐπὶ λαϊκώτερον, μετὰ ἐνεργείας του πλησίον τοῦ Ἐλέγχου ὅπως ἐλαττωθῇ ἡ τιμὴ τοῦ πετρελαίου, μὲ τὰς δειλὰς ἀποπειράς τῆς φορολογίας τοῦ εἰσοδήματος τῶν πλουσίων ἦτο ἕνα εἶδος ἀσθενοῦς γερφύρας μετὰ τὸ κοινοβουλευτισμὸν καὶ τὸ λαϊκισμὸν. Τώρα μὲ τὴν ἀποχώρησίν του, γκρέμισε καὶ ἡ γέφυρα αὕτη καὶ οὐδεμία ὑφίσταται συνάφεια μετὰ τὸν λαὸν καὶ Κυβερνήσεως Θεοτόκη, ὡς ἀνθρώπων τῶν οἰκονομικῶν τοῦ Κράτους εἰς μεγαλειτέραν ἐπιβάρυνσιν τοῦ δασμοῦ τοῦ ψωμοῦ, ἀφοῦ αὐτὸς τὸ ἀκριβὲν κατὰ 2500 εἰς τὴν τελευταίαν του Πρωθυπουργίαν.

Ὑπὸ τὴν ἔποψιν αὐτὴν τῆς ῥήξεως πάσης σχέσεως μετὰ τὸν λαὸν καὶ κοινοβουλευτικῶν Πολιτικῶν ἀνῆλθε μετὰ τὸ πικρὸν πείραμα τὸ ὁποῖον ἔσχε, ἐὰν ἐνθυμηθῇ τὰς φιλικωτάτας πρὸς αὐ-

τὸν συμβουλὰς τῆς «Ἀκροπόλεως» ὅταν τοῦ ἔλεγεν ὅτι ἡ θέσις του ἦτο μία καὶ μόνη: Νὰ τεθῇ αὐτὸς ἐπικεφαλὴς τῆς εἰρηνικῆς ἐπαναστάσεως, διὰ νὰ μεταβληθῇ τὸ πολίτευμα ἀπὸ κοινοβουλευτικοῦ καὶ ὀλιγαρχικοῦ καὶ κατεργαριοῦ, κατὰ τὴν φράσιν τοῦ ἀοιδήμου Πετμεζᾶ τοῦ Κυβερνήτου, εἰς ὅσο τὸ δυνατόν λαϊκώτερον. Θὰ θελήσῃ, ὅτι δὲν ἔκαμε τότε, νὰ τὸ πράξῃ τώρα. Τὰ πάντα εἶναι παρασκευασμένα διὰ μίαν τοιαύτην δρᾶσιν. Ἀρκεῖ νὰ εὕρῃ συνεργάτας ὅχι ἀρτηριοσκληρωτικούς εἰς τὸν ἐγωϊσμὸν τῶν ἄλλὰ ἐτοιμους πρὸς ἐθελουσίαν ἐξέγερσιν τῶν λαϊκῶν στρωμάτων.

Ἀφοῦ εἰς ὅλον τὸ οἰκονομικὸν του πρόγραμμα, τὸ ὁποῖον τὸν ἀπεμάκρινεν ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν τοῦ κ. Γ. Θεοτόκη διεφαίνεται ὑπὲρ τῶν λαϊκῶν τάξεων πόνος τώρα ποῦ δὲν ἐργάζεται πλέον ὑπὸ τὰς φριφυτουϊδικὰς πτυχὰς τοῦ εὐπατρίδου πρωθυπουργοῦ, δύναται νὰ ἀναπετασθῇ εἰς λαϊκὸν ἡγέτην ἐναντίον τοῦ κοινοβουλευτικοῦ τέρατος. Αὐτὰ τὰ διλετταντιστικὰ περὶ αὐτοῦ ὅτι θὰ μείνῃ καὶ μετὰ τὴν ἀποχώρησίν του εἰς τὰς Κυβερνητικὰς τάξεις δὲν τὰ πιστεύομεν. Ἀποκορουσθέντος τοῦ ῥιζοσπαστικοῦ του προγράμματος ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Θεοτόκη ἐξ ἀνάγκης ὀφείλει νὰ ἀντιπολιτευθῇ τὴν Κυβέρνησιν ἀγρίως, ἐξ ἀνάγκης ὀφείλει νὰ μὴν προσέλθῃ εἰς οὐδὲν κόμμα ἐξ ἀνάγκης ὀφείλει νὰ ταχθῇ πρὸς τὸ μέρος τοῦ λαοῦ. Ἐὰν θὰ ἔχῃ μέσα εἰς τὴν Βουλὴν μίαν, ἢ δέκα ἢ πενήντα ψήφους τὸ τοιοῦτον δι' αὐτὸν οὔτε δύναμιν οὔτε ἀδυναμίαν θ' ἀποτελῇ. Τὴν δύναμίν του ὀφείλει νὰ τὴν ζητήσῃ ἐκτὸς τῆς Βουλῆς. Ἡ δὲ φιλοδοξία του πρέπει νὰ εἶναι μία:

Νὰ ἐργασθῇ οὕτως ὥστε μίαν ἡμέραν νὰ συγκεντρώσῃ πλειοψηφίαν ὅχι πλέον ἐντὸς ὀλιγαρχικῆς ἢ συμμοριακῆς, ἀλλ' ἐντὸς καθαρᾶς δημοκρατικῆς Βουλῆς. Καὶ διὰ νὰ μὴ παραξηγηθῶμεν, προσθέτομεν ὅτι δὲν ὀνειρευόμεθα τόσον ταχέως μεταβολὴν πολιτεύματος. Στέργομεν τὴν Συνταγματικὴν Βασιλείαν ἀλλὰ δὲν θέλομεν ὑπὸ τὴν σκιὰν τοῦ Ἀνευθύνου νὰ παχύνωνται ὡς καπνία αἱ ἐπιχειρηματικαὶ κλίκαι καὶ αἱ πολιτικαὶ συμμορίαι, ὁ δὲ λαὸς νὰ πεινᾷ, νὰ δουλεύῃ, νὰ δέρνεται, ἀπὸ τοὺς ἀστυνόμους καὶ τοὺς ἀξιοματικούς, νὰ ληστεύεται ἀπὸ τοὺς φνυγοδίκους, τοὺς εἰσπράκτορας τοὺς εἰρηνοδίκας καὶ τοὺς ἀποσπασματάρχας. Θέλομεν δημοκρατίαν ὡς ἐκεῖνην ποῦ βασιλεύει εἰς τὴν Μεγάλῃν Βρετανίαν, ὑπὸ τὸ σκῆπτρον τοῦ Ἐδουάρδου, ὅπου ὅλοι εἶναι ἀπέναντι τῆς Δικαιοσύνης ἴσοι καὶ ὅπου οὐδεὶς ἐφαντάσθη ὅτι, διότι φορεῖ τὸ Στέμμα εἰς τὸν κοῦκον του δύναται νὰ προσβάλῃ ἢ νὰ ἐπιτεθῇ ἐναντίον ἀόπλου πολίτου. Αὐτὰ δὲν γίνονται ἐκεῖ ὅπου βασιλεύει ὑπὸ τὴν Βασιλείαν ἡ δημοκρατία. Αὐτὰ γίνονται ἐδῶ ὅπου βασιλεύει ὑπὸ τὸν Βασίλειά Γεώργιον Α' ἡ πρώτη μιτριμπαντοκρανία.

Ἡ «Πατρίς» τῆς 16 Φεβρουαρίου 1909 ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὸ ἱππικὸν τῆς Ἀγγλίας» ἐδημοσίευσεν τὸ κάτωθι χαρακτηριστικὸν ἀρθρίδιον.

— «Βουλευτὴς ἐκ τῶν οἰνοπαραγωγῶν ἐπαρχιῶν τοῦ Κράτους, χαριτωμένος διὰ τὴν πρωτοτυπίαν του ἠκούσθη λέγων χθὲς εἰς κύκλον πολιτευομένων.

Τὶ τὰ πάτε καὶ τὰ φέρετε; Τὸν Γούναρην ἔγραψε τὸ . . . ἱππικὸν τῆς Ἀγγλίας!

Καὶ εἰς στοὺς ἀποροῦντας ἀκροατὰς ὁ χαριτόλογος πολιτευτὴς ἐξαγαγὼν ἐπέδειξε μίαν . . . λίραν στερλίαν, ἐφ' ἧς ὡς γνωστὸν, εἶναι γεγλυμμένη ἡ εἰκὼν τοῦ Αγίου Γεωργίου ἐφίππου. Χαριτωμένον!»

Τὸ «Νέον Ἀστὺ» τῆς 19 Φεβρουαρίου 1909 ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ Ἀληθὴς φιλοδῶ ξία» ἔγραψε τὰ ἑξῆς:

«Ἡ παραίτησις τοῦ κ. Γούναρη ἔδειξε πόσον ὁ κόσμος διψᾷ νὰ ἴδῃ ἀληθεῖς πολιτικούς, χαρακτήρας. Ἐὰν ὁ κ. Γούναρης εἶχε καταστῇ ἀντιδημοτικὸς διὰ τῆς ὑποβολῆς τῶν νομοσχεδίων του, ἤρκεσε νὰ πετάξῃ τὸ χορτοφυλάκιον διὰ νὰ προσελκύσῃ νέας συμπαθείας.

Ἡ κοινὴ γνώμη ἀνεκουφίσθη διότι εὐρέθη ἐπὶ τέλους καὶ ἕνας ἄνθρωπος προτιμῶν νὰ διατηρήσῃ τὰς πεποιθήσεις του, θυσιάζων τὸ Ὑπουργεῖον. Ὁ κ. Γούναρης ἔχασε γενόμενος ὅπου καλεῖται ἀληθινὰ φιλόδοξος, πρέπει νὰ μὴ δεχθῇ ποτὲ κανὲν ἀξίωμα!»

Σχολιάζουσα τὴν ἐν τῇ Βουλῇ συζητήσιν ἡ «Πατρίς» τῆς 17 Φεβρουαρίου 1909 ἐν κυρίῳ ἀρθρῷ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ πικρὰ ἀλήθεια» ἔγραψε τὰ ἑξῆς:

«Πᾶσα τιμὴ εἰς τὸν Ἀρχηγὸν τῆς μείζονος κ. Δ. Πάλλη, θέσαντα ὅπως ἔθεσε χθὲς ἐν τῇ Βουλῇ τὸ ζήτημα τῆς παραίτησεως τοῦ κ. Γούναρη. Τιμὴ καὶ εἰς τὸν ἀρχηγὸν τῆς πλειοψηφίας κ. Θεοτόκην, ὁμολογήσαντα τὴν ἀπώλειαν, ἢ ἡμέστη ἡ Κυβέρνησις ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ

τέως ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργοῦ, ἀλήθειαν δὲ μεγάλην εἶπεν, ὅτι νέοι ἄνδρες τῆς περιωπῆς του ἐκ Πατρῶν πολιτευτοῦ εἶναι οἱ ἐνδεδειγμένοι διάδοχοι τῶν ἐν τῷ πολιτικῇ γηρασάντων πολιτευτῶν. Ἔργον δὲ δικαιοσύνης ἐπετέλεσεν ἡ Βουλὴ, καταναλώσασα δόλοκληρον τὴν χθεσινὴν συνεδρίασιν ἐπὶ τῆς παραιτήσεως τοῦ κ. Γούναρη, περὶ τῆς ὁποίας μέλλει ν' ἀσχολεθῇ καὶ σήμερον. Τοιαῦτα πολιτικά κεφάλαια δὲν εἶναι δυνατόν νὰ παρορῶνται ἢ καταπολεμῶνται κατὰ τὸν συνήθη τρόπον, εἰς ἐποχὴν μάλιστα, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ σπάνις τῶν πρωταγωνιστῶν ἐν τῇ πολιτικῇ σκηνῇ καθίσταται ὁσημέραι καταφανεστέρα.

Καὶ ταῦτα μὲν ἀπὸ τῆς προσωπικῆς ἀπόψεως τοῦ σπουδαίου ζητήματος, τὸ ὁποῖον ἀπησχόλησεν χθὲς τὴν Βουλὴν καὶ θέλει ἀπασχολῆσαι καὶ σήμερον. Ἀλλ' ἀπὸ τῆς οὐσιαστικῆς ἀπόψεως αὐτοῦ ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι τὸ ζήτημα δὲν ἐτέθη εἰς τὴν θέσιν του. Κατὰ τὴν συζήτησιν, ἡ ὁποία ἔλαβε χθὲς χώραν, ἐξυψώθη βεβαίως τὸ πρόσωπον τοῦ κ. Γούναρη, ἐστραγγαλίσθη ὅμως ἡ ἀλήθεια. Δὲν ἐννοοῦμεν τὴν κομματικὴν ἄποψιν τοῦ ζητήματος Μολονότι καὶ ἀπὸ ταύτης ἔλειπεν ἡ στρατηγική. Διότι τί εἶχε χθὲς νὰ κάμῃ ἡ ἀντιπολίτευσις; Νὰ ἐρωτήσῃ τὴν Κυβέρνησιν ὅχι διατὶ καὶ πῶς παρητήθη ὁ τέως ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργός, ἀλλὰ νὰ ἐρωτήσῃ περὶ τοῦ τι ἀντιπροσώπευε χθὲς ἡ Κυβέρνησις ἐν τῇ Βουλῇ μετὰ τὴν ἐγκατάλειπιν τῶν οἰκονομικῶν νομοσχεδίων, τὰ ὁποία ἐξεπερσώσαν τὸ πρόγραμμα τῆς Κυβερνήσεως. Ποῖον πρόγραμμα ἀντικατέστησε τὸ οὕτως ἢ ἄλλως ἐγκαταλειφθέν; Εἶναι δὲ δυνατόν νὰ φαντασθῇ τις Κυβέρνησιν ἐμφανιζομένην ἐν τῇ Βουλῇ ἄνευ προγράμματος; Ποῖον δὲ πρόγραμμα εἶχε χθὲς καὶ ἔχει σήμερον ἡ Κυβέρνησις ἀφοῦ ὁ ὑποβληθεὶς Προϋπολογισμὸς συνεδέετο ἀναποσπάστως πρὸς τὰ ἐγκαταλειφθέντα νομοσχέδια;

Τὰ ἐρωτήματα ταῦτα ἡδύνατο νὰ προβάλῃ χθὲς ἡ ἀντιπολίτευσις πρὸς τὴν Κυβέρνησιν. Ἀναλόγως δὲ τῆς ἀπαντήσεως, τὴν ὁποίαν ἤθελε λαβεῖν, ὥφειλε νὰ κανονίσῃ τὴν πολιτικὴν της. Ἀλλ' ἡ ἀντιπολίτευσις ἐκατηγόρησεν ἄνευ βάσεως κατηγορίας. Εἴδομεν δὲ τὸ περιέργον θέαμα νὰ στηρίξῃ τὴν ἀπάντησίν του ὁ Προθυπουργὸς εἰς τὰ ἐπιχειρήματα, τὰ ὁποία τοῦ ἔδωκε προκαταβολικῶς ἡ ἀστοχία τῆς ἀντιπολιτεύσεως.

Ἀλλὰ παρερχόμεθα καὶ τὸ μέρος τοῦτο, διότι ἐν μᾶς ἐνδιαφέρει. Ἡμεῖς οὔτε συμπολιτευόμεθα, οὔτε ἀντιπολιτευόμεθα. Ἡ στρατηγικὴ ἐν τῇ πολιτικῇ εἶναι ἔργον τῶν κομμάτων καὶ ὄχι τοῦ τύπου. Ἔργον καὶ καθήκον καὶ δικαίωμα ἡμῶν εἶναι νὰ ἐξετάσωμεν τὸ ζήτημα ἀπὸ τῆς οὐσιαστικῆς καὶ πραγματικῆς αὐτοῦ ἀπόψεως. Τοιαύτην δὲ ἔρευναν δὲν ἔκαμεν ἡ ἀντιπολίτευσις. Καὶ ὅμως ἡ αἰτιολογία τῆς παραιτήσεως ἡ ὑπὸ τοῦ Προθυπουργοῦ γενομένη, παρέχει τὸ πραγματικὸν ἔδαφος τῆς συζητήσεως. Τί εἶπεν ὁ κ. Θεοτόκης ἀπολογούμενος περὶ τῆς παραιτήσεως τοῦ κ. Γούναρη; Τὸν λόγον αὐτὸν δημοσιεύομεν δόλοκληρον ἐν ἄλλῃ στήλῃ ἐξ αὐτῶν τῶν ἐστενογραφημένων πρακτικῶν, καὶ οἱ ἀναγνώσται ἡμῶν δύνανται νὰ ἐξαγάγουν τὰ συμπεράσματα μετὰ μείζονος ὀξυδερκείας ἐκείνης, τὴν ὁποίαν ἐπέδειξαν χθὲς οἱ ῥήτορες τῆς ἀντιπολιτεύσεως.

— Ἡ Κυβέρνησις—εἶπεν ὁ κ. Θεοτόκης—ἠναγκάσθη νὰ καταλίπῃ τὰ οἰκονομικὰ νομοσχέδια διότι ἐκ τῶν προτέρων ἐπέισθη ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς δὲν εἶναι ἐπιδεκτικὸς εἰς τὴν ἀντίληψιν τῶν ἀμέσων φόρων, ἀλλὰ μόνον τῶν ἐμμέσων. Φρονεῖ δηλονότι ὁ Κύριος Προθυπουργὸς ὅτι εἶναι ἐπιτετραμένον εἰς τὰς Ἑλληνικὰς Κυβερνήσεις νὰ ἐξαπατῶσι τὸν Ἑλληνικὸν Λαὸν φορολογοῦσαι αὐτὸν ὑπὸ ἐχεμύθειαν καὶ βαρύντητά, ὄχι ὅμως κατ' ἐυθείαν καὶ ἐλαφρότερον. Ἀρα ἐπ' ἀποδοῦ πρὸς τὰς τετριμμένας μεθόδους τοῦ παρελθόντος, ἀπὸ τῶν ὁποίων ἀπεπειράθη ὁ κ. Γούναρης νὰ ἀποσπάσῃ τὴν σύγχρονον πολιτικὴν. Ἐπὶ πλέον ὁ κ. Θεοτόκης ἀφῆκε νὰ ἐννοηθῇ ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔκρινε συμφέρον νὰ τεθῇ ἀντιμέτωπος πρὸς τὰ συμφέροντα ἐκείνων τῶν τάξεων, τὰς ὁποίας ἔθιγεν ἡ κατὰ τοιοῦτον τρόπον διαρρύθμισις τῆς φορολογίας. Ἀρα, κάτω τὰς χεῖρας! Προσεπάθησεν, ὡς εἶπεν, ὁ κ. Θεοτόκης νὰ πείσῃ τὸν κ. Γούναρη νὰ ἀλλάξῃ ἰδέας, ὅπως αὐτὸς ἤλλαξε, καὶ νὰ μείνῃ παρὰ τὸ πλευρὸν αὐτοῦ, ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν τὸ κατόρθωσε. Καὶ οὕτως ἔμεινεν ὁ κ. Γούναρης μὲ τὰς ἰδέας του καὶ ὁ κ. Θεοτόκης μὲ τὸν κ. Καλογερόπουλον.

— Αὐτὸ εἶναι τὸ συμπέρασμα καὶ ἡ πικρὰ ἀλήθεια τῶν χθὲς λεχθέντων ἐν τῇ Βουλῇ. Ὅλα τὰ ἄλλα, δηλονότι δάνεια καὶ ἐθνικὸς στόλος καὶ Ἑθνικὴ πολιτικὴ καὶ τὰ λοιπὰ, εἶναι προσχήματα ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων ἀπεκρύβη ἡ ἀλήθεια τῶν πραγμάτων. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἐκέρδησεν ὁ κ. Θεοτόκης τὴν Κυβέρνησιν εὐχῇ, δὲ πάντων εἶναι νὰ κερδήσῃ καὶ τὸ Ἐξωτερικὸν ζήτημα, ἀλλ' ἐκέρδησεν ὁ τόπος τὸν Γούναρη.

Ἡ «Πατρίς» τῆς 15 Φεβρουαρίου 1909 ἐδημοσίευσεν τὸ κάτωθι κύριον ἄρθρον ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ παραιτήσις», τοῦ ὁποίου ἡ παράθεσις ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ ἐπιβάλλεται.

— Ἡ παραιτήσις τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ ἦτις ἐπῆλθε χθὲς, ἀποτελεῖ γεγονός ὃχι ἐκ τῶν συνήθων διότι σπανίως σπανιώτατα, ἐὰν μὴ οὐδέποτε, ἐν Ἑλλάδι οἱ Ὑπουργοὶ παραιτοῦνται διὰ λόγους ὁμοίους πρὸς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἤγαγον εἰς τὴν ἀπόφασιν τὸν διαπρεπῆ ἐκ Πατρῶν πολιτευτὴν νὰ καταθέσῃ τὴν ἀρχήν. Δὲν ὑπῆρξαν κομματικοὶ λόγοι ἢ ἀφορμὴ τῆς παραιτήσεως, οὔτε προσωπικαὶ διενέξεις οὔτε δυσσεβασμὸς οἰαδῆποτε. Οἱ λόγοι τῆς παραιτήσεως τοῦ κ. Γούναρη ὑπῆρξαν λόγοι ἀπορρέοντες ἐκ τῆς πεποιθήσεως ὅτι αὐτὸς διάφορον ἀντελαμβάνετο τὴν ἀποστολὴν αὐτοῦ ἐν τῷ Ὑπουργείῳ, ἐν τῷ ὁποίῳ ἔλαβε τελευταίως μέρος.

— Ὑπουργὸς ὅστις χθὲς ἐτι ὑπεστήριξεν ἐν τῇ Βουλῇ δόλοκληρον σύστημα οἰκονομικῶν ἀρχῶν, ἐκλήθη δὲ εἰς τὴν Κυβέρνησιν τῆς Χώρας διὰ νὰ τὸ ἐφαρμόσῃ, δὲν ἡδύνατο νὰ μεταλλάξῃ γνώμας καὶ πεποιθήσεις, διότι ἄλλοι ἐνόμισαν ὅτι θὰ ἦτο προτιμότερον νὰ ἀναβληθῇ ἐπὶ τινὰ χρόνον ἢ ἐφαρμογὴ τῶν ἰδεῶν ἐκείνων αἵτινες ἀποτελοῦν τὸ κυβερνητικὸν πρόγραμμα. Ὁ τέως ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς ἡδύνατο ἐὰν ἤθελε, μὲ τινὰς συμβιβασμούς τῆς συνειδήσεώς του καὶ τῶν ἀρχῶν του καὶ τοῦ χαρακτῆρος νὰ παραμείνῃ ἐπὶ πολὺν ἔτι εἰς τὴν ἀρχήν. Ἡδύνατο νὰ συνεχίσῃ τὴν παράδοσιν ὅλων ἀνεξαιρέτως τῶν Ἑλλήνων Ὑπουργῶν, οἱ ὁποῖοι δὲν ἀποβλέπουσιν οὔτε εἰς ἰδέας, οὔτε εἰς ἀρχάς, ἀλλ' εἰς τὴν ἀπόκτησιν καὶ τὴν διατήρησιν τοῦ χαρτοφυλακίου. Ἀλλ' ὁ τέως ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργός, εὐθὺς ὡς ἐπέισθη ὅτι διὰ νὰ παραμείνῃ εἰς τὴν ἀρχὴν ὥφειλε νὰ ἀκολουθήσῃ τὸ παράδειγμα ὅλων τῶν προκατόχων του καὶ νὰ ἀρνηθῇ ἑαυτὸν, δὲν ἐδίστασεν οὐδ' ἐπὶ στιγμήν νὰ πράξῃ, ὅτι πάντες ἀνέμενον ἀπὸ τὸν χαρακτῆρα καὶ τὰς ἠθικὰς ἀρχὰς τοῦ διαπρεποῦς πολιτευτοῦ ἐκ Πατρῶν. Καὶ παρητήθη.

— Δὲν θέλομεν νὰ ἐξετάσωμεν σήμερον ἐὰν τὰ οἰκονομικὰ νομοσχέδια εὐθύνουν δόλοκληρον τὴν Κυβέρνησιν ἢ μόνον τὸν παραιτηθέντα ὑπουργόν. Ἀλλ' ὅτι ἐπεβάλετο εἰς τὸν κ. Γούναρη νὰ παραιτηθῇ, τοῦτο εἶναι ἀναντίρρητον, ἀπεριφράστως δὲ καὶ ἀπροκαλύπτως ἀπὸ τῶν στηλῶν τούτων ἐπανειλημμένως ὑπεδείξαμεν τὴν ὁδόν, τὴν ὁποίαν ὥφειλεν ὁ τέως ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργὸς νὰ ἀκολουθήσῃ. Ὁ κ. Γούναρης πίπτων ἀνέρχεται εἰς τὴν ἐκτίμησιν ὅλων τοῦ πεφωτισμένου καὶ ἀνεξαρτήτου κόσμου, ἐκείνοι δὲ οἱ ὁποῖοι ἐκ παρανοήσεως ἐπίστευαν ὅτι ἦλθε διὰ νὰ ἐπιβάλλῃ φόρους, αὐτοὶ οἱ ἴδιοι αὖριον εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ συναισθανθοῦν, τὸ ἠθικὸν ἀναστημα τοῦ ἀνδρός, ὁ ὁποῖος δὲν ἐφιλοδόκησε τὴν πολιτικὴν τῶν κ.κ. μπαλωματάδων, ἢ τὴν εὐθυνην δόξαν, τὴν ἀπαιτουμένην διὰ τὸν στραγγαλισμὸν τῆς συνειδήσεως ἢ διὰ ἀποβολῆς πάσης ἐθνικῆς ἀρχῆς ἢ πάσης ἰδέας Κυβερνητικῆς ἀξιοπρεπειᾶς ἢ προσωπικῆς φιλοτιμίας. Καὶ ἔπεσεν. Ἐπεσε πολεμηθεὶς καταχθονίως παρ' ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἐπὶ μῆρας ἤδη εἰργάζοντο νὰ παραστήσωσιν αὐτὸν εἰς τὰ ὄμματα τοῦ Λαοῦ ὡς ἀπαίστιον «φορομπήχτην», ἐνῶ τὸ μέλλον θὰ ἀποδείξῃ ὅτι ὁ παραιτηθεὶς Ὑπουργὸς ὡς πρόγραμμα εἶχε νὰ ἐλαφρύνῃ τὸν Λαὸν ἀπὸ τὰ βάρος καὶ νὰ μετατοπίσῃ τοὺς φόρους, ἐν δικαίᾳ κλίμακι, ἐπὶ ἄλλων ὅμων, δυναμένων ἀνέτως νὰ βυστάσωσιν αὐτούς. Ἀλλ' ἡ συκοφαντία δὲν ἐπέτρεψε νὰ λάμψῃ τὸ φῶς τῆς ἀληθείας. Καὶ ἐνῶ οἱ πολιτικοὶ τοῦ φαρισαϊσμοῦ, ὅλοι οἱ μικρὰνθρώποι καὶ οἱ μοχθηρὰνθρώποι ἐπετίθεντο κατὰ τῶν οἰκονομικῶν μέτρων τοῦ παραιτηθέντος Ὑπουργοῦ, ἐγνωρίζον ταῦτοχρόνως εἰς ποῖον ἀδιέξοδον ἔχοντο φθάσει οἰκονομικῶς, ὅπως γνωρίζουν ὅτι διὰ νὰ ἀντιμετωπισθῇ ἡ κατάστασις, πρόσεχῃς θὰ εἶναι ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν θὰ ἐπιζητηθοῦν νέαι θυσίαι παρὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, ὄχι πλέον δασμολογικαὶ μεταρρυθμίσεις, ἀλλὰ φόροι, καὶ φόροι ἀληθῶς δυσβάστακτοι, ἢ ἐπιβολὴ τῶν ὁποίων δὲν γνωρίζομεν πόσας θυέλλας θὰ ἀπολύσῃ καὶ εἰς ποίας ὁδονηρὰς ἐκπλήξεις θὰ ὁδηγήσῃ τὸν τόπον. Καὶ ὅταν φθάσωμεν πρὸ τοῦ βαράθρου, καὶ ὅταν ἡ κρίσις δξυνθῇ, καὶ ὅταν ἡ ἐν γένει κατάστασις φθάσῃ εἰς τὸ ἀπροχώρητον, τότε ὅλοι ἐκείνοι, οἱ ὁποῖοι φανερὰ ἢ κρυφίως, ἀμέσως ἢ ἐμμέσως ἐπολέμησαν τὰ μέτρα τοῦ κ. Γούναρη, θὰ ἐνθυμηθοῦν ὅτι διὰ νὰ προληφθῇ ἡ καταστροφὴ εἴχομεν ἀληθῶς ἀνάγκην τῆς δυνάμεως καὶ τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῶν ἠθικῶν ἀρχῶν τοῦ πολιτικοῦ παρόμοιους πρὸς τὰς ὑψικαρήνους ἐκείνας δρεῖς, τῶν ὁποίων ἡ κορυφὴ δὲν πτοεῖται ἀπὸ τοὺς ἀναπηδᾷ δόλοκληρος ζωὴ θάλλουσα καὶ δύναμις ἀνατάβλητος, μέλλουσα νὰ δεσπόσῃ καὶ νὰ κυριαρχήσῃ.

Ἡ ἐντύπωσις εἰς τὸν λαόν.

Ἡ ἐκ τῆς παραιτήσεως τοῦ Γούναρη προξενηθεῖσα ἐντύπωσις εἰς τὰς λαϊκὰς τάξεις ὑπῆρξεν ὀδυνηρά. Τηλεγραφήματα ἐξ ὅλων τῶν πόλεων τῆς Ἑλλάδος, Σωματείων, Συλλόγων καὶ ἐπιστημόνων, ἐξέφραζον τὴν θλίψιν τῆς κοινῆς γνώμης διότι τὸ ἀνακαινιστικὸν οἰκονομικὸν πρόγραμμα τοῦ Γούναρη δὲν κατέστη δυνατόν νὰ πραγματοποιηθῇ. Ἰδιαίτερος χαρακτηριστικὸν ἦτο τὸ τηλεγράφημα τοῦ ἐργατικοῦ Κέντρου Βόλου ἔχον οὕτως :

—Τὸ ἐργατικὸν Κέντρον Βόλου θλίβεται βαθέως διὰ τὴν ἀποχώρησίν σας. Τὰ νομοσχέδιά σας ἐθεωρήθησαν ὡς σωτήρια διὰ τὴν Πατρίδα. Τὴν παραμονὴν σας εἰς τὴν ἐξουσίαν ἐθεώρει ὡς ἐγγύον τῆς ἀνορθώσεως ἀπὸ τῆς καχεξίας».

Χαρακτηριστικὰ ἐπίσης ὑπῆρξαν τὰ ἐξ Ἀλεξανδρείας Καίρου καὶ Θεσσαλονίκης τηλεγραφήματα τῶν ἐπιστημονικῶν Σωματείων καὶ τῶν ἐργατικῶν ὁργανώσεων, καὶ συγκινητικὸν τὸ τηλεγράφημα τῶν ἐργατῶν τῶν Μεταλλείων Λαυρίου δι' οὗ ἀπεκαλεῖτο ὁ Γούναρη: «Σωτήρ τῆς φτωχολογίας» ἐπίσης δὲ καὶ τὰ ἐκ Καλαμῶν, Ἀργους, Τριπόλεως, Πύργου, Αἰγίου Ἀμαλιάδος Γαστούνης, Ζακύνθου Ληξουρίου, Μεσολογγίου, Τρικινίων, Τυρνάβου, Λαρίσης, Καρπενησίου, Χαλκίδος, Θηβῶν, Σύρου καὶ Καρδίτης διαβιβασθέντα αὐτῷ τηλεγραφήματα τὸ πλεῖστον ἐξ ἀγνώστων τῷ Γούναρη πολιτῶν.

Χαρακτηριστικὸν ἐπίσης ἦτο τὸ τηλεγράφημα τῶν ἐπιστημόνων Πατρῶν ὅπερ ἔχει ὡς ἑξῆς :

—Διερχομένης τῶν αἰσθημάτων ὅλης τῆς πολιτικῆς σου μερίδος, καὶ τῶν πεφωτισμένων διανοιῶν, σοὶ ἐκφράζομεν ἐγκάρδια συγχαρητήρια διὰ τὴν ἀνδρικήν σου στάσιν κατὰ τὴν λύσιν τοῦ πολιτικοῦ ζητήματος. Εἰσῆλθες εἰς τὴν Κυβέρνησιν μετὰ τὴν σημαίνουσαν τοῦ φορολογικοῦ συστήματος τῆς ἐλευθερίας καὶ ἐξήλθες ἄτρωτος καὶ πλέον ὑπέροχος. Ἡ ἀντίδρασις, ἣν προεκάλεσαν τὰ φορολογικὰ σου μέτρα, δὲν εἶναι νέα ἢ πάλιν μετὰ τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς παραδόσεως, μετὰ τὸν λαὸν καὶ τῆς ὀλιγαρχίας, εἶναι αἰώνια, καὶ σὺ ἐπιχείρησες νὰ ἀνακουφίσῃς τὸν λαὸν καὶ νὰ ἀνακόψῃς τὴν ὀλιγαρχίαν.

Δὲν ἐπιχείρησας νὰ θρασύης ἀποτόμως τὰ δεσμὰ τῆς φορολογικῆς ἀνισότητος καὶ ἀδικίας· ἔκαμες μόνον ἀπαρχὴν συμβιβασμοῦ μετὰ τῆς ἐλευθερίας τοῦ λαοῦ καὶ τῆς ὀλιγαρχικῆς ἀκολασίας, καὶ ἡ παράδοσις καὶ ἡ ἐξίς καὶ τὰ προσωπικὰ συμφέροντα εἶδον τὸν κίνδυνον καὶ ἀντέδρασαν ἀμειλίκτως.

Ἐπεὶ οὕτως πίπτουν οἱ μεταρρυθμισταί, μετὰ θάρρους· χωρὶς νὰ ἀπωλέσῃς οὔτε ἓν σημεῖον τοῦ μεταρρυθμιστικοῦ σου ἔργου.

Ὁ δρόμος ἤδη ἠνοιχθῇ καὶ ἡ τακτικὴ πορεία θὰ ἐξακολουθήσῃ, ἀπροσκόπτως. Ὁ λαὸς, τὸν ὁποῖον ἡ ὀλιγαρχία καὶ αἱ παραδόσεις κρατοῦν δέσμιον, θὰ μάθῃ ὅτι ἡ πτωσίς σου εἶναι ἡ φυσικὴ συνέπεια τοῦ μεγάλου ἔργου τῆς φορολογικῆς μεταρρυθμίσεως, τὴν ὁποίαν χάριν αὐτοῦ ἀνέλαβες μετὰ θάρρους καὶ πεφωτισμένης διανοίας. Ἰδοὺ διατὶ τὸ παρὸν σὲ θαυμάζει καὶ τὸ προσεχὲς μέλλον θὰ σὲ εὐλογῇ. Ἰδοὺ διατὶ καὶ ἡμεῖς εἴμεθα ὑπερήφανοι βλέποντες τὸν θρίαμβον μιᾶς ιδέας, τὴν ὁποίαν πάντοτε ἐνέχει τὸ φορολογικὸν πρόβλημα τῆς Ἑλλάδος».

Ὁ Γούναρης ὁμιλεῖ.

Ἀλλ' εἰς ἐθεώρησεν ὡς ἄσκοπον τὴν ἐν τῇ Βουλῇ παρουσίαν του κατὰ τὴν συζήτησιν περὶ παραιτήσεώς του ἐκ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, ὁ Γούναρης δὲν ἐνόμισεν ἐπιβεβλημένον αὐτῷ νὰ σιωπήσῃ ὅταν ἡ δημοσιογραφικὴ ἐπιμονὴ ἐπέζητει ὑπευθύνους ἀνακοινώσεις ἐπὶ τῶν αἰτίων τῆς παραιτήσεώς του. Ὁ «Χρόνος» τῶν Ἀθηνῶν τῆς 9 Μαρτίου 1909 ἐδημοσίευσε τὰς κάτωθι ἀνακοινώσεις τοῦ Γούναρη γενομένας πρὸς ἐκλεκτὸν συνεργάτην τῆς ἐφημερίδος ταύτης εὐρεθέντα ἐν Πάτραις, ὅπου ὁ Γούναρης μετὰ τὴν παραίτησίν του ἐρησύχευε.

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Π. ΓΟΥΝΑΡΗ

Μετὰ τὴν κατάλυσιν τῆς Δικτατορίας καὶ τοῦ περὶ Τύπου νέου Νομοθετήματος, ἄρχεται κανονικὴ ἡ κυκλοφορία τῶν φυλλαδίων τοῦ βιβλίου ἢ «Πολιτικὴ Ἱστορία τοῦ Δημητρίου Γούναρη».

Χάριν τῆς εὐρυτέρας διαδόσεως τοῦ ἱστορικοῦ τούτου βιβλίου, ἡ διεύθυνσις τῆς «Νέας Ἐποχῆς» ἐπιτυχούσα εὐνοϊκωτέρους ἐκδοτικούς ὅρους, καθώρισε τὴν τιμὴν ἐκάστου φυλλαδίου τῆς Ἱστορίας καὶ ἐκάστου τεύχους τῆς «Ν. Ἐποχῆς» εἰς τρεῖς δραχμὰς μόνον.

Ἐπιθυμοῦσα ἄφ' ἐτέρου νὰ διευκολύνῃ ἐκείνους οἵτινες δὲν ἤδυνήθησαν νὰ λάβωσι τὴν σειρὰν τῶν ἐκδοθέντων μέχρι τοῦδε 13 φυλλαδίων παρέχει ταύτην ἀντὶ ἐκκοσιπέντε (25) μόνον δραχμῶν εἰς τὰ γραφεῖα αὐτῆς Σταδίου 24. Μετὰ τὸ ἴδιον ποσὸν θ' ἀποστέλλεται ἡ σειρὰ τῶν 13 φυλλαδίων καὶ εἰς τοὺς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἀναγνώστας τῆς.

Οἱ κ. κ. ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΙ

Οἱ καθυστεροῦντες τὴν συνδρομὴν τοῦ β' ἔτους, παρακαλοῦνται ὅπως μέχρι τῆς 20 Σεπτεμβρίου ἐ. ε. ὁπότε λήγει τὸ β' ἔτος, ἐμβάσωσιν αὐτὴν διότι ἡ διεύθυνσις τῆς «Ν. Ἐποχῆς» πιεζομένη ἐκ τῶν ἐξόδων καὶ τοῦ μεγάλου ἐλλείμματος, ὅπερ προήλθεν ἐκ τῶν καθυστερήσεων συνδρομῶν τοῦ α' καὶ β' ἔτους, δὲν θὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν συνέχισιν τῆς ἀποστολῆς, καὶ οὕτω οὗτοι θὰ χάσωσιν τὴν εὐκαιρίαν νὰ λάβωσιν μετὰ τὴν συνδρομὴν μόνον τῆς «Νέας Ἐποχῆς» δωρεὰν καὶ τὸ βιβλίον τῆς Ἱστορίας Γούναρη.

Ὅσοι συνδρομοῦνται κ' τέτατον καὶ ὅσοι θὰ καταβάλωσιν τὴν συνδρομὴν τοῦ β' ἔτους θὰ λάβωσιν ἀπαραιτήτως τὴν Ἱστορίαν Δ. Γούναρη, ἀνεξαρτήτως τῆς ἀνανεώσεως τῆς συνδρομῆς των κατὰ τὸ ἐπερχόμενον τρίτον ἔτος τῆς «Ν. Ἐποχῆς».

★

Ἡ διεύθυνσις τῆς «Νέας Ἐποχῆς» ἐλπίζει ὅτι οἱ κ. κ. συνδρομηταί, οἱ καθυστεροῦντες τὰς συνδρομὰς των δὲν θ' ἀναγκάσωσιν αὐτὴν νὰ προέλθῃ εἰς τὸ μέτρον τῆς διακοπῆς, εἰς ὃ εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ φθάσῃ, διότι δὲν εἶναι ἄλλως δυνατόν ν' ἀντιμετωπισθῇ ἡ δυσχέρεια τῆς ἐκδόσεως.

ΜΕΓΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΛΑΧΕΙΟΝ

ΜΟΝΟΝ 50.000 ΑΡΙΘΜΟΙ

ἐκ τῶν ὁποίων 30,000 κερδίζουν δρχ. 33,000,000

ΑΓΟΡΑΣΑΤΕ ΟΛΟΙ ΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΤΟΥ

Διὰ τοὺς ἐργάτας θὰ εἶναι τὸ σπιτάκι των στὴν ἐξοχή.
Διὰ τοὺς ὑπαλλήλους θὰ εἶνε ἡ ἀποκατάστασις εἰσώραζον διαμέρισμα.
Διὰ τὰς θεσποινίδας θὰ εἶνε ἡ προῖκα των.
Διὰ τοὺς ἀστοὺς θὰ εἶνε ἡ εὐμάρεια.
Διὰ τοὺς ἐπιχειρηματίας θὰ εἶνε νέα κεφάλαια.
Διὰ τοὺς εὐπόρους θὰ εἶναι ἡ ἀφθονία.

Με οἰκονομίαν 6 Δρχ. καθε ἐβδομάδα θὰ δυνηθῇτε ν' ἀσφαλίσητε τὸ μέλλον σας.

ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΗΣ ΕΤ. ΤΟΥ ΛΑΧΕΙΟΥ Παπαρρηγοπούλου 9

Τὰ γραμμάτια πωλοῦνται ἐπίσης εἰς ὅλα τὰ καταστήματα τῆς Τραπεζῆς Ἀθηνῶν, εἰς τὸ Κεντρικὸν Πρακτορεῖον τῶν Ἐφημερίδων, τὴν Ἑταιρίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Τύπου καὶ τοὺς λοιποὺς πράκτορας τῆς Ἑταιρείας τοῦ Λαχείου.

ΠΙΣΤΩΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΚΕΦΑΛΛΙΟΝ ΔΡΧ. 10.000.000

ΔΕΩΦΟΡΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 53

Ἀριθμὸς Τηλεφώνου 12-69

Δ)ΝΤΗΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΕΙΣ ΠΡΩΤΗΝ ΖΗΤΗΣΙΝ

6%)

ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ

8%)

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ ΕΙΣ ΞΕΝΟΝ ΝΟΜΙΣΜΑ

ΠΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ